

Cserkőztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Cserkőztőség 6-10, 8-68

NAPILÓ

Eltérítési és belső ár

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hét naponta
szombatnapokon is

XXIX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1928. DECEMBER 12.

337. SZÁM

SZERDA

Gazdasági közeledés!

Magyar ember tollából és ecsetéből, de egy berlini könyvkiadó vállalkozásából érdekes és tanulmányos munka jelent meg az új Közép-Európáról. Térképeket és statisztikai adatokat tár elénk ez az érdekes atlasz, térképeket és statisztikai adatokat, melyek feltárik a monarchia testéből s a monarchia gazdasági érdekszférájából alakult új államok egész gazdasági strukturáját s egymásrautaltságuk feltételeit.

A gazdasági élet amatőrkatatói előtt érdekes kérdésként vetődött fel az a rejtély: hogyan lehetséges, hogy majdnem valamennyi állam külkereskedelmi mérlege passzív? Végére is az a csuda nem történhetik meg, hogy minden állam többet importál, mint amennyit exportál. Hiszen ha valamennyi állam importját és exportját összegeznünk tudnánk, meg kellene állapítani azt is, hogy valamennyi állam exportjának összege hajszára megegyezik valamennyi állam importált áruinak mennyiségével. Végére minden árut, amit az egyik országból kivisznek, a másik államba be kell vinni. Ha csak a tenger fenekére nem importálunk árut, a nemzetközi kereskedelmi mérleg tartozik és követel rovatának mindenesetre egyenleg nélkül kell megegyeznie.

A nemzetközi gazdasági mérleg egyensúlyban is van. Egyensúlyban csak a fizetési mérleg nincs. Sokkal több államnak passzív a fizetési mérlege, mint ahánynak passzív a kereskedelmi mérlege. Az áru a nemzetközi forgalomban nem tűnik el, vagy legalább is: ma már nem tűnik el. De a pénz eltűnik. A vámok és fuvar költségek emésztik fel a termelt áru jelentékeny részét, vámban és fuvar költségekben kell elfizetni a termelés munkájának tekintélyes részét. A fizetési mérleg passzivitása állandó fenyegetése a pénz stabilitásának. A pénz stabilitásának kérdéses volta a gazdasági élet talpraállását és felgyógyulását akadályozza, legalább is tetemesen megnehezíti.

Ennyi betöltetlen feladat, ennyi meg nem oldott probléma mellett ez a most megjelent munkát arra figyelmeztet, hogy milyen szoros egymásra utaltságban élnek egymás mellett az Új-Középeurópa új államai. Ha még Lengyelországot és Bulgáriát is a megállapításaink alapjárára tesszük, azt a meglepő, sőt szenzációs eredményt kaptuk, hogy az új középeurópai államok külkereskedelmi forgalmának több, mint kétötöd része az egyes országok között bonyolódik le. A többi európai állammal, tehát a nyugati, a balkáni és az északi államokkal együttvéve külkereskedelmi forgalmának Jugoszlávia és Románia egy-harmad, Ausztria és Csehszlovákia egy-fél, Lengyelország és Bulgária egy-ötöd és Magyarország két-harmad részét bonyolítja le.

Jugoszlávia tehát külkereskedelmi forgalmának két-harmad részét akár kivétel, akár behozatal formájában az utódállamokkal bonyolítja le. Nagyjában ilyen mértékben jelentős Közép-Európa többi államának is a Jugoszláviához fűződő nemzetközi kereskedelmi kapcsolata. De ha nem is akarnánk pusztán hazai példákra kiindulni, hanem az új Közép-Európa valamennyi országának külkereskedelmi forgalmi adataira gondolunk, akkor is felvetődik a kérdés: ilyen egymásrautaltság, ilyen egymáshoz kényszerítettéssel mellett lehet-e tovább károsodás nélkül fenntartani a gazdasági elzárkózottság merev politikáját?

Lehet-e forgalmi akadályokkal, vámsorompókkal és a vámjárások vexaturáival megtörni a gazdasági élet rendjét s lehet-e tovább ezekkel a mesterséges akadályokkal passzivitásra kényszeríteni mindegyik nemzeti állam mérlegét? A gazdasági konszolidáció érdeke azt követeli, hogy minden ország vegye revízió alá azokat a rendszabályokat és azokat az intézkedéseket, melyeket a nemzetállalás első időszakában kétségtelenül a nemzeti élet jogos önvédelme hívott életre, de amelyek anakronisztikussá váltak abban a pillanatban, amikor a nemzetközi forgalom újra elindult a drótakadályoktól megtisztult utakon.

A statisztika ellen nincs védelem s nincs védekezés a statisztikai adatok törvényszerűsége

ellen sem. Ez a nemzetközi gazdasági élet megindult észrevétlenül is s kiépült pusztán a gazdasági élet törvényei nyomán. Nekünk nincs is már más kötelességünk, mint tudomásul venni azt, ami előzetes tervek és előzetes anketozások

nélkül is létrejött, a nemzetközi forgalom helyreállt s a gazdasági egymásrautaltságot s meg kell valósítanunk most már azokat az intézkedéseket, melyeket a megváltozott élet önvédelmi ösztöne tesz kötelességünké.

Hadihajók fedezetével szállítanak festményeket Londonba

A holland képtárak kincseit hadihajók kísérik, az angol magángyűjtők képeit párnázott fegyveres autókön viszik a kiállításra

Londonból jelentik: Két holland torpedóromboló érkezett a londoni kikötőbe, ahol egy hétig maradnak.

A hadihajók egy holland gőzöst kísérek, amely a holland kormány által kikölcsönzött festményeket hozza a január elején megnyíló nemzetközi képművészeti kiállításra.

A képeket több mint ötmillió fontra becsülik és köztük

egyedül a Rembrandt-festményeket félmillió fontra biztosították.

Az angol tulajdonosok által kölcsönzött képeket külön párnázott autókban, fegyveres kísérettel szállítják a kiállítás helyére.

A kiállított képek között 268 a régi mesterektől, 100 a modern hági iskolától származik. Ezenkívül kiállítanak még 200 rézkarcot, illetve metszetet.

Pribicsevics Szvetozár bizalmas hive Szavcsics Milossal tárgyal Beogradban

Teszlics sziszáki likörgyáros audienciára jelentkezett Ófelségénél

A demokrata klub kommunikében cáfolja azt a hirt, hogy Davidovics találkozott Vilderrel

Beogradból jelentik: Kedden elutazott Beogradból Zagrebba Vilder Vetyeszlav független demokrata képviselő, akinek egy napos beogradi tartózkodása sok kommentárra adott alkalmat. Egyes lapok olyan híreket is közöltek, hogy

Vilder az újságírók előtt tett kijelentései ellenére is érintkezésbe került több kormánypárti politikussal.

A Novosti kedd esti száma határozott formában közli azt az értesülést, hogy

Vilder Gyorgyevics Szvetozár vot képviselő lakásán találkozott Davidovics Ljubával, akivel két óra hosszat tárgyalt.

Davidovics sietett megcáfolni ezt a hirt és a demokrata képviselői klub a következő kommunikét tette közzé:

— Felhatalmazást kaptunk Davidovics urtól, hogy a leghatározottabban cáfoljuk meg azt a hirt, mintha közte és Vilder képviselő ur között találkozás jött volna létre.

Davidovics nyilatkozata után természetesen esznek azok a kombinációk, amelyeket ehhez a találkozáshoz fűztek. Mindazonáltal

továbbra is tartja magát az a verzió, hogy valamilyen kontaktus már létre is jött a demokrata és a parasztdemokrata koalíció között

és hogy Davidovics akciója már ennek a kontaktusnak az eredménye.

Meglepetésszerűen hatott politikai körökben Grol Milán közoktatásiügyi miniszter szuboticei beszéde, amely szerint

a demokrata párt a költségvetés meghozataláig bentmarad a kormányban.

A beszédnek annál nagyobb fontosságot tulajdonítanak, minthogy Grol Milán tudvalevőleg Davidovics Ljuba legintimebb hivei közé tartozik.

Spaho tanácskozása Koroseccel

Kedden Beogradba érkezett dr. Spaho Mehmed kereskedelmi miniszter, aki hosszabb időt át Szarajevóban tartózkodott. Spaho a délelőtt folyamán hosszasan tanácskozott Korosec Anton dr. miniszterelnökkel. Szerdán Spaho Davidovics Ljubával fog tárgyalni a helyzetről.

A parlament összehívásának kérdése a kormányban ismét aktuálissá vált. Hír szerint de-

cember 20-ika körül ül össze a parlament egy-két napra, azután megkezdik a karácsonyi szünetet.

Az agrárreformminiszter az agrártörvényről

A nagybirtokok likvidálásáról szóló törvénytervező bizottság kedden délelőtt folytatta tanácskozásait. Az ülésen Popovics Dáka agrárreformminiszter válaszolt az általános vita során elhangzott felszólalásokra. Megállapította, hogy az összes szónokok véleménye megegyezik abban, hogy a törvényt meg kell hozni és ez garancia arra, hogy meg is fogják hozni. Abban is megegyeznek a szónokok, hogy az agrárviszonyokat minél előbb likvidálni kell. Nem igaz, hogy a javaslat a régebbi javaslatok megismétlése, mert azoknak más céljuk volt. Ennek a javaslatnak célja nemcsak az agrárkérdés rendezése, hanem annak végleges likvidálása. Sorra válaszolt a miniszter az egyes felszólalásokra és részletesen foglalkozott dr. Moser németpárti képviselő beszédével is.

— Dr. Moser — mondotta Popovics Dáka — a javaslatot a kisebbségek szempontjából kritizálta. Ma a munka tizedik évében igen nehéz bármilyen korrekciót csinálni. Ismeretes Önök előtt, hogy még azokat az elemeket sem biztosítottuk, akiknek a kormány elsősorban garantálja a földosztást. Így vannak rokkantak, dobrovoljacok és frontharcosok, akik az állam egyesüléséért küzdöttek és még nem kaptak földet. El kell ismerni, hogy a nemzeti többséghez tartozó szegényeknek nagy tömege van, amelynek igényét még nem elégítették ki és világos, hogy nem is lehet őket kielégíteni. Engem fait accompli elé állítottak, de mégsem lehet azt mondani, hogy a kisebbségeknek egyáltalában nem adtam földet. A magyarok kaptak földet például Petrovoszelón, a németek pedig Szlavóniában. Nem igaz, hogy abszolút negligálták a kisebbségek földhöz való igényét, amint azt az alkotmány sem engedi. Viszont nem akarom azt mondani, hogy a kisebbségek olyan arányban kaptak földet, mint a szlávok.

Moser: Azt hiszem, még sok földet lehetne találni és ép ezért terjesztettem be a javaslatot.

Popovics Dáka: A kisebbségek nem hajlandók az albán határ mentén elfogadni földet és ezért van az, hogy a déli végeken csak a nem-

zeti elemek kaptak földet. A kisebbségek közül senki sem akart odamenni.

Racics Szima: Vigyázzon, ezért meg fogja támadni a *Deutsches Volksblatt!*

Moser: Voltak Indián németek, akik kijelentették, hogy akárhol elfogadják földet, de nem kaptak semmit.

Popovics Dáka agrárreformminiszter ezután még a többi felszólalásra is válaszolt, majd a bizottság tizenöt szavazattal Moser szavazata ellenében általánosságban elfogadta a javaslatot.

Sztankovics Szvetozár, a bizottság elnöke ezután **Lalosevics Jóca** javaslatát tüzte napirendre, amely szerint a törvényjavaslatot adják vissza átdolgozás véget egy szűkebb bizottságnak, hogy a javaslat ténylegesen likvidálja az agrárkérdést. Erről a javaslatról nagy vita keletkezett. **Lalosevics Jóca** védte a maga álláspontját, amely ellen különösen **Lázics Voja** és dr. **Moser** beszélt, de több radikális képviselő is ellene nyilatkozott. Az ülést ekkor **Sztankovics** elnök félbeszakította. Szünet alatt tanácskoztak a képviselők és megállapodtak abban, hogy **Lalosevics** és társai a részletes vita során fogják betervezni javaslataikat, a bizottság pedig legközelebbi ülésén megkezdi a javaslat részletes vitáját.

A népiskolai törvényt tárgyaló bizottság ülése

Kedden délután ülést tartott a népiskolai törvényt tárgyaló bizottság.

Az ülésen hosszasan foglalkoztak az elemi iskolai tantárgyak megállapításának kérdésével. Elhatározták, hogy az önálló tantárgyak közé felveszik az egészségtant, a gyakorlati gazdasá-

gi ismereteket és lányok számára a háztartási ismereteket. *Felveszik a kötelező tárgyak közé az anyanyelv tanítását is.*

Hosszabb vita folyt a hitoktatás kérdéséről. Végleges döntést még nem hoztak, de már körülbelül meg van a kompromisszum a papi és a laikus hitoktatás híveinek álláspontja között. **Kremzsd** klerikális és **Krafft** dr. németpárti álláspontjához, amely szerint a hitoktatást lelkésznek kell végeznie, néhány radikális is csatlakozott. A megoldás az lesz, hogy ahol eddig lelkész végezte a hitoktatást, a jövőben is lelkész fogja végezni, ahol pedig tanítók tanították a hitot, ott a törvény által kreált szülők tanácsa fogja eldönteni, hogy továbbra is ez a rendszer fog e fennmaradni, vagy pedig lelkészre bizzák a hitoktatást.

Pribicevics egyik bizalmas híve Beogradba érkezett

Kedden Beogradba érkezett **Teszlics Petar** sziszaki likörgyáros, **Pribicevics** egyik legbizalmasabb híve, a horvát gazdasági élet egyik vezetője. **Teszlics**, aki hir szerint audienciára is jelentkezett **Öfelségénél**, hosszasan tárgyalt **Szavcsics** Milossal.

Teszlics beogradi tartózkodásának nagy politikai jelentőséget tulajdonítanak.

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság kedden ülést tartott, amelyen folytatta az erdőügyi minisztérium bevételi feleslegének elosztásáról szóló javaslat vitáját. A vitát több felszólalás után félbeszakították és szerdán folytatják.

nek angol hírlapírók előtt tett az a tegnapi kijelentése, hogy

semmitféle ok sincs a pesszimizmusra

és hogy feltétlenül végre fogják hajtani azt a tervet, amelyet szeptember havában Genfben kidolgoztak.

Az eddigi tárgyalásokból valószínűnek látszik, hogy

a Rajnavidék kiűritésének kérdésében a mostani találkozás alkalmával nem lehet közvetlen eredményekre számítani.

Elsősorban a jóvátételi kérdés rendezése időszerű, amelynek előfeltétele a szakértőbizottság egybehívása; a kiűrités feltételeinek részletes megállapítására csak akkor kerülhet majd sor, ha a szakértőbizottság által kidolgozandó jelentést a kormányok már behatóan megvitatták és a jóvátétel ügyének újabb szabályozása kérdésében sikerült egyöntetű megállapodásra jutni.

Ki kell még emelni, hogy **Grandi** olasz államtitkár jelenlétéből általánosságban arra következtettek, hogy

a Locarno-problémán kívül más nemzetközi vonatkozású problémák is szóba fognak kerülni a kulisszák mögötti tárgyalások során.

Az idő változatlanul kedvezőtlen Luganóban. Az égboltot állandóan felhő borítja és a környező hegyeken éjszaka újból havazott.

A panamerikai kongresszus is közvetit

Newyorkból jelentik: A washingtoni panamerikai kongresszuson, amelyet **Coolidge** elnök hétfőn nyitott meg, szóba került **Bolivia** és **Paraguay** veszedelmes összetűzése és a kongresszus határozatot fogadott el, amelyben kimondja, hogy

a délamerikai államok az Egyesült Államokkal szövetkezve felajánlják jó szolgálataikat mind a két félnek,

hogy el lehessen háritani a további veszedelmet. A kongresszuson általános volt az a bizakodás, hogy

sikerülni fog **Bolivia** és **Paraguay** között az ellentéteket elsímitani,

bár a hangulat még mindig háborús mind a két államban.

A Népszövetségi Tanács közvetit **Bolivia** és **Paraguay** között

A keddi luganói tanácsülésen a két állam között fölmerült konfliktust tárgyalták

Chamberlain, Briand és Stresemann fontos tanácskozásai

Luganoból jelentik: A Népszövetségi Tanács keddi délelőtt zárt ülést tartott, amelyen a **Bolivia** és **Paraguay** között felmerült konfliktust tárgyalták.

A Népszövetségi Tanács úgy határozott, hogy táviratot intéz **Bolivia** és **Paraguay** kormányához és felszólítja az érdekelt államokat, hogy intézzék el békés uton a felmerült differenciákat.

A táviratot még a zárt ülésen megszövegezték és azt délután elküldték **Assucionba** és **Lapazba**.

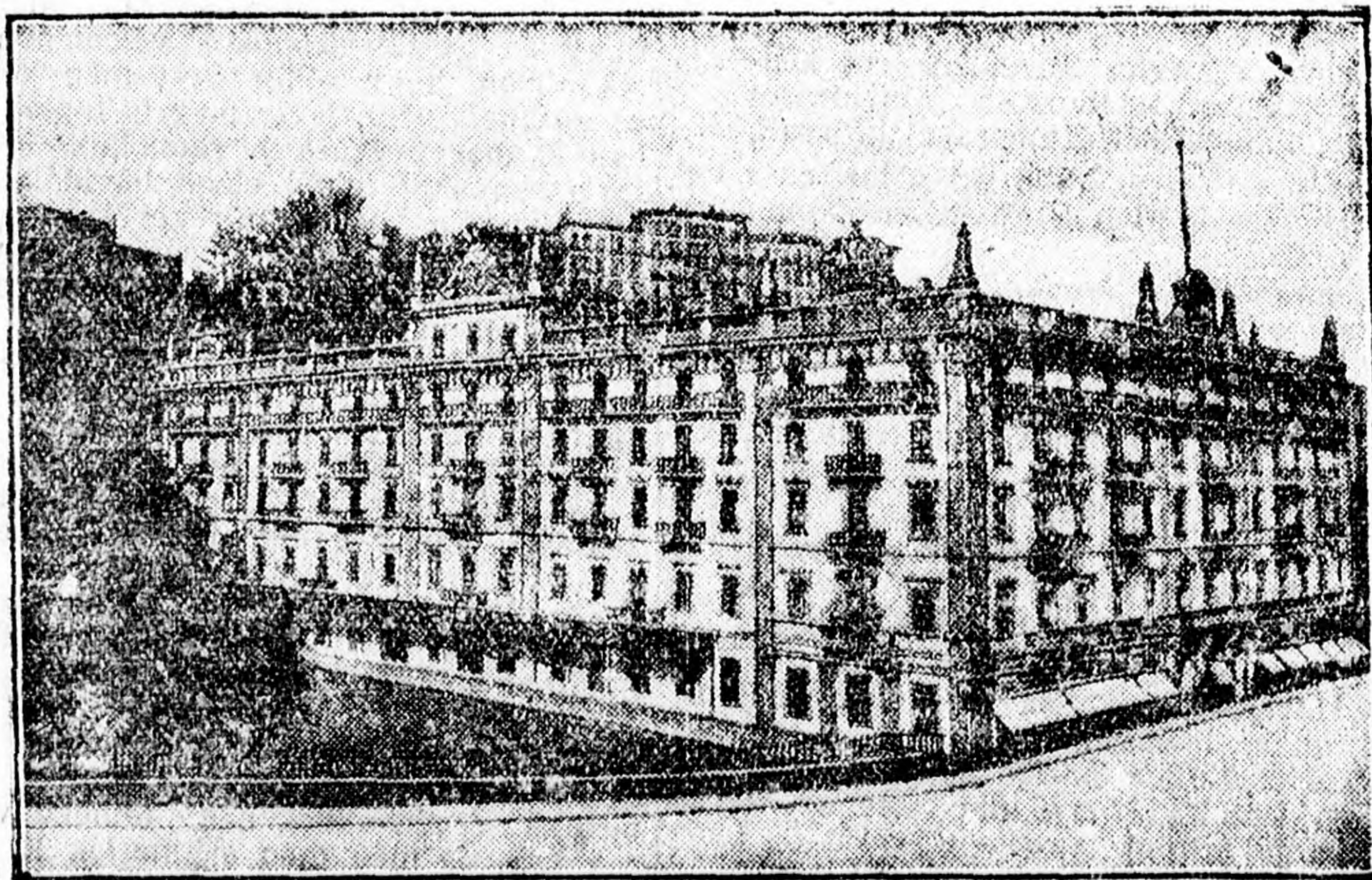
szakasza értelmében, amely a világbéke megóvásáról szól.

Hivatalos intervenció azonban aligha jöhet számításba

tekintettel arra, hogy ez a beavatkozás ellentétben állna az amerikai **Monroe**-elvvel.

A külügyminiszterek tanácskozása

A hétfői nap legkiemelkedőbb eseménye az a látogatás volt, amelyet **Chamberlain** angol külügymi-

A luganói Palace Hotel

ahol a német és az angol delegáció lakik és ahol a külügyminiszterek fontos tanácskozásai folynak

A Népszövetségi Tanács egyuttal felkérte a két kormányt, hogy tájékoztassák állandóan a helyzetéről és a konfliktusban esetleg beálló fordulatról. A bolíviai kormány felszólította berni követét, hogy terjessze a konfliktus anyagát a Népszövetségi Tanács elé, amelynek minden tekintetben joga van arra, hogy beavatkozzék az ügybe részint a népszövetségi alapszabályoknak ama szakasza értelmében, melyek azokról a rendszabályokról intézkednek, amelyeket a nemzetközi kapcsolatokban beálló zavarok esetén alkalmaznak, részint a népszövetségi alapszabályok ama

niszter tett az este folyamán **Stresemann** német birodalmi külügyminiszternél. A két államiéri megbeszélése másfélóra hosszát tartott. Népszövetségi körökben jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy

nem **Stresemann** volt a látogatások során a kezdeményező fél,

hanem úgy **Briand**, mint **Chamberlain**, maga sietett elsőnek látogatást tenni német követségénél.

A három külügyminiszter tanácskozásai elsősorban a szakértői értekezlet egybehívására vonatkoztak. Általánosságban jó hatást keltett **Chamberlain-**

A zagrebi tartomány az államtanácsnál tesz panaszt **Makszimovics** főispáni kinevezése ellen Szerdán véget ér a zagrebi diáksztrájk

Zagrebból jelentik: Nagy feltűnést keltett **Zagrebban Pribicevics Szvetozár**nak a *Corriere della Sera*-ban megjelent nyilatkozata, amelyben **Pribicevics** többek között kijelentette, hogy illuzió azt gondolni, hogy a parasztdemokrata koalíció küzdelme az állam új berendezésért sikerrel fog járni. **Pribicevics** ezzel kapcsolatban kedden kijelentette a zagrebi újságírók előtt, hogy nyilatkozatát tévesen közölték, mert ő azt mondta, hogy illuzióban élnek Olaszországban és Magyarországon azok, akik azt hiszik, hogy nálunk bárki is gondol az országhatárok megváltoztatására.

— **Budapestről** és **Rómából** az utóbbi időben szírihangok hallatszanak ugyan — mondotta **Pribicevics** — de jól tudjuk, hogy Magyarország mindent felfalja a **Velegitig** és azon túl **Olaszország**. A parasztdemokrata koalíció tovább folytatja a küzdelmet céljai eléréseért.

Miután **Uzorinac** báni tanácsos hétfőn nem tudta felolvasni a tartománygyűlésen **Makszimovics** ügyvezető főispán végzését a tartomány ülészakának bezárásáról, azt kedden hivatalos uton kézbesítették ki a tartománygyűlés elnökségének. A tartománygyűlés **Zagrebban** tartózkodó tagjai ezzel kapcsolatban kedden ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy panaszt tesznek az államtanácsnál **Makszimovics Voja** kinevezése ellen. Nyomban meg is szerkesztették a felterjesztést, amelyben kifejtették, hogy **Makszimovics** nem törvényes képviselője az államhatalomnak és ezért nem volt joga aláírni a tartománygyűlés ülészakát bezáró végzést. A felterjesztést elküldték az államtanácsnak és a tartományi választmány egyben olyan határozatot hozott, hogy a főispán döntése ellenére is tovább folytatja működését.

A zagrebi egyetemi hallgatók sztrájkja szerdán véget ér. A diákság körében ugyanis komoly aggodalmak támadtak a sztrájk következményeit illetőleg, főleg azok között, akiknek praktikus gyakorlatokat kell végezniük. A diákság vezetői ezeknek kérésére elhatározta, hogy a sztrájkot szerdán beszünteti. A közoktatásiügyi miniszter egyébként kedden táviratilag **Beogradba** rendelte dr. **BelobrkJózsefet**, az egyetem rektorát.

Csak akkor lesz a házban béke,
Ha lakásunk
Verbászi Gayer-butorral lesz berendezve

Kétezer sztrájkoló bányász indult el Budapest felé

Az országuton feltartóztatták a bányászokat és csak képviselőiket engedték be Budapestre

Budapestről jelentik: A pillsvörösvári szénbányában már két hét óta áll a sztrájk. A bányászok megbízottai hétfőn este tanácskoztak a munkaadó részvénnytársaság képviselőivel és kedden reggel kellett beszámolniuk társaiknak tárgyalásuk eredményéről. Kedden reggel kétezer bányász gyűlt össze, hogy meghallgassa a bízamiférfiak jelentését. A bizalmiak közölték a bányászokkal, hogy küldetésük eredménytelen volt, mert a munkaadók nem hajlandók semmiféle engedelményre. A bányászok erre elhatározták, hogy testületileg bevonnak a parlament elé, hogy a kormány elé terjesszék panaszukat. Néhány perc alatt hatalmas táblát festettek, amelyen a következő felirat volt:

Védelmet akarunk a magyar kormánytól az idegen bányakapitalisták kizsákmányolása ellen!

A menet elindult és a menet élen az asszonyok haladtak. Reggel félkilenckor értek az országútra és szembe találkoztak a pillsvörösvári két csendőrrel, akik azonban természetesen nem tudták megállítani őket. Közben az egyik bízamiférfi táviratilag értesítette a felvonulásról Esztergályos János szocialista képviselőt, aki viszont Peyer Károlyt, a bányászszövetség főtitkárát értesítette és Peyer azonnal a belügyminisztériumba sietett, hogy az esetleges összejövetelnek elejét vegye. Esztergályos autóján a tömeg elé indult és időközben értesítették a felvonulásról a rendőrséget is, ahol Andrejka Károly főkapitányhelyet-

tes utasította a III. kerületi rendőrséget, hogy a menetet Óbuda előtt állítsa meg.

Péliténkedőkor érkeztek a bányászok Óbuda alá és itt nagyszámú rendőr- és csendőrszaggal találta szembe magukat. A menet vezetői közölték a rendőrökkel, hogy békés szándékuk van és csak fel akarják hívni a kormány figyelmét ügyükre. A rendőrök azonban közölték, hogy ilyen nagy tömeget nem engedhetnek be Budapestre, hanem a bányászok tizenöttagú küldöttsége akadálytalanul tovább mehet. A bányászok ebbe bele is egyeztek és hamarosan megválasztották a küldöttség tagjait, akik autóján mentek be Pestre és Esztergályos képviselő vezetése alatt a parlament kupolacsarnokában gyülekeztek.

A kormány nevében Vass József népjóléti miniszter fogadta a küldöttséget és Esztergályos képviselő elmondta, hogy a bányatulajdonos belga részvénytársaság nem hajlandó megadni a munkásoknak azt, amit a magyar társaságok már régen megadtak. A munkások csak azt kérik, hogy a kormány ugyanazokra a teljesítményekre kötelezze a belgákat, mint amelyeket a magyar társaságok maguktól is megtesznek.

Vass József kijelentette, hogy a kormány el fog járni a bányászok érdekében és reméli, hogy legkésőbb egy héttel karácsony előtt létrehozhatják a meg egyezést, de azt hiszi, hogy ennek első feltétele, hogy a munkások mindenestre álljanak munkába. Kérte a küldöttség tagjait, hogy igyekezzenek erről meggyőzni társaikat, mert ez nem megalázódás, hanem maguknak a munkásoknak is érdeke, hogy dolgozzanak.

A küldöttség tagjai ezután visszatértek megbízóikhoz.

Bajsaig követték a kocsi, majd itt abban a vendéglőben, ahol Kálcs megegette a lovait, megállták, hogy nem sokára tovább indul Szaraszivác felé. Erre ők előre mentek és lesbe álltak az országúton Bajsától mintegy két és fél kilométerre. Amikor Kálcs kocsiját oda ért, elgugrottak az árokba és Péter Péter elkapta a lovakat, Závodszi pedig ugyanakkor egy nagy husággal leütötte Kálcsot, majd lehúzták a kocsirol és elvették pénzét tárcájával együtt. Kálcsnál a kocsi

Péter Péter, Závodszi Ferenc

volt egyik cselédje, aki leugrott a kocsirol és a legközelebbi tanya felé futva segítségért kiáltott. A segítségül jövő emberek tíz kilométeren át üldözték őket.

A csendőrség a Závodsziánál tartott házkutatás alkalmával megtalálta egy képráma mögött a Kálcsról elrabolt pénz egy részét, ötezer dinárt és a padláson az egyik horogja alatt Kálcs pénztárcáját az összes iratokkal együtt. Péter Péternél a Kálcsról elrabolt pénzből hatezer dinárt találtak meg, míg a hiányzó háromezer dinárt különböző topolai koresmákban elitták a rablók.

A topolai csendőrség megállapította, hogy Závodszi 1918-ban is alakított rablóbandát, amely hónapokon keresztül rettegésben tartotta a környék lakosságát.

Felmentették a grabovcii bűnpör valamennyi vádlottját

A felmentő ítélet indokolása szerint a tanúk ingadozó és határozatlan vallomásokot tettek

Szremszkamitrovicáról jelentik: A nagy szenzációt keltő grabovcii bűnpörben a szremszkamitrovicai törvényszéken kedden hirdették ki az ítéletet. A keddi tárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg és már két órával a tárgyalás megkezdése előtt elállták a kíváncsiak a törvényszék épületének összes bejáratait. Nemcsak a tárgyalási terem, hanem a folyosók és a lépcsők is zsúfolva voltak közönséggel, amely visszafojtott lélegzettel leste a tárgyalás menetét.

Halotti csönd támadt a teremben, amikor dr. Drljević Szekula ügyvéd, nemzetgyűlési képviselő, Rossmann Mátyás védője emelkedett szólásra. Drljević Szekula dr. jogi érvekben gazdag, kitűnően felépített védőbeszédében rámutatott arra, hogy ma már senkinek sem szabad keresnie a világháború bűnőseit. Az emberek nyugalomra áhítoznak és legjobban szeretnék a világháborút minden emlékével együtt teljesen elfelejteni. Hivatkozott a Kellog-paktumra, amelyet Poincaré is elfogadott és amely világosan kimondja, hogy minden háború bűn.

— Ha nem tudjuk elfelejteni a világháborút — mondotta Drljević — akkor máris egy újabb háború veszélye előtt állunk. Senkinek sem lehet érdeke, hogy

ilyen pereket lefolytassanak.

Beszéde végén a védő kérte védelem felmentését és a kérelmet dr. Druk és dr. Raszovics, a többi vádlottak védői is csatlakoztak.

Milekics törvényszéki tanácselnök délután három órakor feszült figyelem közepette hirdette ki az ítéletet, amely szerint a törvényszék Rossmann Mátyás, Druk Vinkó, Blazsanin Iván és Mamjanovic Drágó vádlottakat felmenti ez ellenük emelt vád alól.

Az ítélet indokolásában kimondta a bíróság, hogy a kihallgatott tanúk közül többen ingadozó és határozatlan vallomást tettek és a tanúkihallgatások során a vádnak nem sikerült bebizonyítania a vádlottak bűnösségét. Az indokolás rámutat arra a körülményre is, hogy Rossmann, az elsőrendű vádlottat már akkor sem lehetett volna elítélni, ha bebizonyult volna az, hogy valóban ő volt az, aki a grabovcii szerb polgárok házaft felgyújtotta, mert nem szabad akaratából, hanem háborús kényszer hatása alatt cselekedett.

Az ítélet ellen dr. Rogulja Iván államügyész felebezést jelentett be és az ő indítványára a bíróság a másodfokú bírói fórum döntéséig fenntartotta a vádlottak vizsgálati fogságát.

Elfogták a bajsai rablás tetteseit

Számos utonállást követett el a két rabló

Topoláról jelentik: A topolai csendőrségnek hosszú nyomozás után sikerült ártathatatlanná tenni két gonosztevőt, akik már hónapok óta veszélyeztették Topola közbiztonságát. Topolán és környékén különösen az utóbbi időben sok rablás történt, amelyek tetteseit a legerélyesebb nyomozás után sem sikerült kézrekeríteni, míg végül néhány nappal ezelőtt elfogták a rablókat Péter Péter, valamint Závodszi Ferenc topolai földmunkások személyében.

Néhány nappal ezelőtt történt, hogy Topolán az uccán megtámadták Csernisević Teodor és Csernisević Klep hivatalnokokat, akik hazafelé igyekeztek. Támadók egyike Csernisević Klepet meg is szurta, de semmit sem tudtak elvenni tőlük, mert azok segítségért kiáltottak, amire figyelmesek lettek a járőrök. A csendőrség gyanuja a nyomozás során Péter Péterre és Závodszi Ferencre terelődött, akiket letartóztattak. A gyanúsítottak kihallgatásuk alkalmával beismerték, hogy ők voltak a támadók és Závodszi elmondta, hogy ő szurta meg Csernisević Klepet, mert megijedt, amikor segítségért kiáltott. A további nyomozás során

a csendőrség megállapította, hogy Závodszi és Péter követték el a bajsai rablást is. Mint ismeretes, a Bajsa és Szivác közötti országúton megtámadták és kirabolták Kálcs Péter szarasziváci gazdálkodót, akitől tizenháromezer dinárt vittek el. Amikor erre vonatkozóan kérdőre vonták a két rablót, beismerték, hogy ők fosztották ki Kálcsot.

Vallomásuk során elmondották, hogy a kérdéses napon a topolai sertés-piacon lesben álltak, hogy ki fog eladni nagyobb értékben sertéseket. Az volt a tervük, hogy ha az illető tanyára vagy vidékre való, akkor lesben állnak, megtámadják és elveszik a pénzt. Látták, hogy Kálcs Péter eladott tizenkilenc darab sertést, amelynek árát a Barna-féle vendéglőben vette fel. Itt azt is megtudták, hogy Kálcs sziváci és hogy kocsiával fog haza menni. Erre lesbe álltak a bajsai országúton, azzal a szándékkal, hogy elveszik majd tőle a pénzt. Nemsokára jött is Kálcs a kocsiával, de nem bírták megtámadni, mert ebben az időben sok kocsi volt az országúton. Próbálták felkérdezködni a kocsi- ra, de Kálcs nem volt hajlandó felvenni őket. Egészen

Elfogták a becskereki áldiáklányt

A fiatalok tolvajt kórházba szállították

Becskerekről jelentik: A Bácsmegeyi Napló hírt adott arról, hogy egy jó családból származó, de elzüllött fiatal leány milyen furfangos módon károsított meg egy szegény becskereki varrónőt. Özevity Sebestyén Kálmán lakásán néhány nappal ezelőtt megjelent egy diáksapkát viselő tizenháromezer év körüli leány és megegyezett a varrónővel, hogy teljes ellátásra hozzá költözik. A leány még aznap be is költözött új lakásába és kijelentette, hogy az ellátási díjért már irt haza a szüleinek és a pénz néhány napon belül meg fog érkezni. Másnap reggel Sebestyén a piacra ment bevásárolni és egyedül hagyta a lakásban az új kosztost. Mikor a piacról visszajött, a leány már nem volt otthon és vele együtt eltűnt nagyon sok fehérnemű és értéktárgy is.

A rendőrség megindította a nyomozást, amely már kedden eredményre vezetett. Az áldiáklányt, aki közben egy másik helyen vétette fel magát ellátásra, az uccán felismerték és elfogták. A leányt, akiről a rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy beteg, kórházba szállították, az eljárást pedig folytatják ellene.

BALTIC

Kis nyomás ezen a gombon — ez az egész

ÉS AZ ÚJ „BALTIC K-24”
VÁLTÓÁRAMMAL TÁPLÁLT
4 LÁMPÁS KÉSZÜLÉK MÁR
IS MŰKÖDÉSBEN VAN!

VIKING

ZAGREB
ULICA B. JELACIĆA 2

BEGRAD
KNIEG. LJUBICE 5

Három év alatt harminc millió dinár adótöbbletet fizettek Szuboticán

A pénzügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy továbbra is a város hajtsa be az állami adókat

A szubotici városi adóhivatal kedden délelőtt értesítést kapott a pénzügyigazgatóságtól, hogy a pénzügyminiszter elfogadta a városi képviselőtestület ajánlatát az állami adóknak 1929., 1930. és 1931. években való behajtására. A város ezért a végrehajtás útján befizetett adó után járó hat százalékos végrehajtási illetéket kívül más ellenszolgáltatást nem kap.

A városi adóhivatal kimutatása szerint november hónapban 4,814.449 dinár adó folyt be Szuboticán. Eb- 2,240.372 dinár állami adó, 2,317.897 dinár községi pótdadó és 256.280 dinár tartományi pótdadó.

Az adóhátralékok gyors behajtása folytán eddig sok esetben követtek el hibákat a végrehajtó közegek és igen sok adófizetővel többlet fizettek be, mint kellett volna. Másrészt csak néhány héttel ezelőt fejeződtek be az 1926., 1927. és 1928. évre szóló állami adó-kivetések és csak most lehet megállapítani, hogy tulajdonképpen mennyivel vannak megterhelve az adófizetők az utolsó két évben és a folyó évben.

A *Bácsme gyei Napló* munkatársa egy pénzügyi szakértőhöz fordult ebben az ügyben felvilágosításért és a következő információkat kapta.

— A városi adóhivatal eddig az 1925. évi adó-kivetés alapján hajtotta be a zadót. Az 1925-ös kivetések voltak a legmagosabbak és súlyosan érintette a gazdasági életet az a körülmény, hogy 1926-ban, 1927-ben, sőt a folyó évben is, amikor a gazdasági viszonyok már lényegesen rosszabbodtak, még mindig a különben is igazságtalanul kivetett magas adókat kellett fizetni. Ezek után az állami adók után kellett fizetni a községi és más pótdadókat is. Hogy milyen óriási különbség van az egyes évekre kivetett adóösszegek között, azt bizonyítja a következő példa:

— Jövedelmi adó címén
1925-re 9.540.302 dinárt,
1926-ra 7.646.930 dinárt,
1927-re 4.411.636 dinárt,
1928-ra 1.811.413 dinárt vetettek ki. Eszerint az utóbbi két évben, miután az 1925-ös kivetés alapján

fizetették be az összes adókat, 1926-ban és 1927-ben csak jövedelmi adó címén 8,022.038 dinárral fizettek be többlet a kelleténél, nem számítva a különböző pótdadókat és a városi pótdadót, ami legalább száz százalékos többletet tett ki s ami szintén nyolc millió dinárt jelent. Eszerint az utóbbi két év alatt csupán a jövedelmi adóban és ennek községi pótdadjában tizenhat millió dinárral többlet fizettek be. Hozzávetőleges számítás szerint a *belizetett többlet összege az összes adónemeknél meghaladja a harminc millió dinárt az utóbbi három év alatt.*

— Nem csoda tehát — folytatta informátorunk — hogy a kereskedő, gyáros, iparos és földmives és minden más adófizető eleinte oly erőlyesen tiltakozott a jogosulatlan adóbehajtások ellen. A városi adóhivatalnak egyáltalán nem volna joga végrehajtások útján és a törvény büntető szakaszainak legszigorubb alkalmazása mellett behajtani az állami, községi és tartományi adókat, mert az *adóhivatal jelenleg még nincs abban a helyzetben, hogy megállapítsa az adóhátralékok összegét.* Így megtörtént az is, hogy egy szubotici iparvállalatnál az adóhivatal községi pótdadó, állami egyenes adó, késedelmi kamatok és végrehajtási illeték címén közel félmillió dinárral többlet fizetett be, mint amennyit az adó-kivetés előírt. Ennek szintén az az oka, hogy az 1926., 1927. és 1928. évre vonatkozó adó-kivetések csak nemrég fejeződtek be és mindeddig az 1925. évi adó-kivetés volt a befizetések alapja.

Informátorunk végül azt a véleményét fejezte ki, hogy a forszírozott adóbehajtásokat mindaddig be kellene szüntetni, amíg a városi adókönyveket le nem zárják, az adó-kivetéseket pontosan elő nem írják és nem állapítják meg az adóhátralékok pontos összegét.

Értesülésünk szerint több városi képviselő javaslatot fog benyújtani a december 30-iki városi közgyűlésen, amelyben azt fogják javasolni, hogy a városi tanács szerződtessen több hivatalnokot az adókönyvek lezárására, hogy már tavasszal meg lehessen kezdeni a rendes munkát.

Meggyilkolta haragosát egy sztari- becseji napszámos

A tárgyaláson ittasságával védekezett a gyilkos

Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken dr. *Belajdzsics* Vladimir törvényszéki elnök büntetőtanácsa kedden tárgyalta Deák Ferenc sztari-becseji napszámos bűnügyét. Deák ezévi augusztus 15-ikén Sztari-becsejen egy késszurással megölte Tóth-Pofás Béla sztari-becseji földmivest, aki a helyszínen nyomban meghalt. A főtárgyaláson a vádat dr. *Antonijevics* Dusan ügyész, a védelmet pedig dr. *Aradszki* Mita ügyvéd helyettese, dr. *Kell* Vilmos ügyvédjelölt látta el, míg a károsultak képviselőiben a tárgyaláson dr. *Tapavica* György noviszadi ügyvéd jelent meg.

A tárgyalást fél tizenegykor nyitotta meg dr. *Belajdzsics* elnök, aki a vád ismertetése után megkezdte a vádlott kihallgatását.

— Bűnösnek érzem magam — kezdte vallomását a vádlott. — Azon a napon korán reggel kimentem a becsei piacra, hogy a cséplőgéphez munkásokat vegyek fel. Még mielőtt a piacra értem volna, több vendéglőbe tértem be és mindenütt rumot ittam. Kilenc óra után a felfogadott munkásokkal betértem a Vécsei-féle vendéglőbe, ahol több pohár sört ittam. Innen Sárvári koreszmájába mentem, ahol egyedül ittam, majd elmentem Pénzes György szabóhoz, akinek kifizettem a háromszáz dinárt kitevő tartozásomat. Pénzestől betértem Balzán István koreszmájába. Ekkor már nagyon részeg volam és csak arra tudok visszaemlékezni, hogy ott is több pohár sört ittam meg. Éppen haza akartam indulni, amikor betért a koreszmába Tóth-Pofás Béla unokaöccse társaságában. Tóth már az ajtóból az anyámat kezdte szidni, majd leültek egy asztalhoz és sört rendeltek. Nekem fáj, hogy minden ok nélkül szidták az anyámat és kérdőre vontam őket. Szóváltás kerekedett közöttünk, mire odajött Brasna Mihály és kivezetett a koreszmából. Én hazamentem, de újból visszatértem. Emlékszem, hogy Tóth és társasága még mindig ott volt. Arra is emlékszem, hogy újra belém kötöttek, de hogy később mi történt, arra nem tudok visszaemlékezni, mert nagyon részeg voltam.

Az elnök: Hogy lehet az, hogy most nem tud visszaemlékezni, hogy megszurta Tóthot, amikor a vizsgálóbírónál ezt beismerte?

A vádlott: Lehet, hogy beismertem, de nem emlékszem rá.

Az elnök: Hát arra emlékszik, hogy hol tartóztatták le?

A vádlott: Igen, emlékszem, hogy a házam köze-

lében fogtak el a csendőrök és a község házára kísérték, ahol két órával azután kihallgattak.

Az elnöknek arra a kérdésre, hogyan lehet az, hogy mindenre emlékszik, csak arra nem, hogy Tóthot megszurta, a vádlott nem felelt.

Ezzel a vádlott kihallgatása véget ért, majd megkezdtek a beidéztet tanúk kihallgatását.

Az első tanu *Miklós* Bálint sztari-becseji földmives, aki elmondta, hogy a kritikus napon délután két óra körül Balzán vendéglője előtt beszélgetett, amikor Tóth és unokaöccse kijöttek a vendéglőből és hazafelé indultak. Pár perccel azután kijött az uccára a vádlott is és Tóthék után indult.

Az elnök: Sietett Deák?

A tanu: Nem sietett.

Deák Józsa János háza előtt utolérte Tóthékat és minden szó nélkül arcúitotta Tóth-Pofás Bélát, majd mellényzsebéből kivette a bicskáját, kinyitotta és Tóth mellébe szurta, aztán belökte az utmenti árokba. Hogy azután mi történt, nem tudja, mert rögtön hazament.

Az elnök: Nagyon be volt rugva Deák?

A tanu: Nem volt nagyon berugva, de látszott rajta, hogy eléggé ittas.

A következő tanu *Balassa* Béla géplakatos, a megölt Tóth sógora, aki elmondotta, hogy a kritikus időben szintén a koresma előtt állott és látta, hogy a vádlott sógorát először megütötte, majd késével a mellébe szurta és belökte az árokba.

Az elnök: Részeg volt a vádlott?

A tanu (határozottan): Nem volt berugva, mert egész tisztán beszélt.

Az elnök: Milyen természetű embernek ismerte a vádlottat?

A tanu: Deák eddig már négy embert összeszurkált. Verekedő és kötekedő ember hírében áll.

Ezután ifjabb Tóth-Pofás Istvánt, a megölt unokaöccsét hallgatta ki a bíróság. Tóth elmondta, hogy nagybátyjával reggel találkozott a piacon, aki már meglehetősen részeg állapotban volt. Délfelé betértek Balzán vendéglőjébe, ahol Deák kötekedni kezdett velük, mire a vendéglős eltávolította. Amikor Deák kifelé indult nagybátyja utána dobott egy korsót. Később Deák visszatért, mire ők hazaindultak. Alig tettek az uccán tíz-tizenöt lépést, Deák utolérte őket és balkezelével arcúitotta nagybátyját, majd a jobbkezelében levő kést a mellébe dokte. Ő megijedt és elszaladt.

Az elnök: Miért nem védte meg nagybátyját?

A tanu: Nem mertem, mert Deák megfenyegetett, hogy engem is megöl.

Az elnök: Részeg volt a vádlott?

A tanu: Nem lehetett nagyon részeg.

A tanuk kihallgatása után dr. *Antonijevics* államügyész megváltoztatta a vádat és előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölés büntetőjében kérte a vádlott bűnösségét megállapítani. Dr. *Kell* védő újabb tanúk beidézését kérte. A bíróság helyt adott a védő előterjesztésének és a tárgyalást december 22-ikére halasztotta el.

Sok hühó semmiért

Tíz dinár miatt összeverekedtek tekintélyes becskerei kereskedők

Becskerekről jelentik: A becskerei törvényszék büntetőtanácsa rendkívül érdekes bűnügyet tárgyalt hétfőn délelőtt. Idősebb *Jára* József tekintélyes borkereskedő, aki nyugalmazott becskerei városi tisztviselő és fia, ifjabb *Jára* József súlyos testi sértés büntetőjével vádolva álltak a bíróság előtt, mert vád szerint 1926 március tizenhetedikén súlyosan megverték *Eichert* Ferenc fűszerkereskedőt, aki a sérülések következtében huszonkét napig beteg volt.

Először idősebb *Jára* Józsefet hallgatta ki *Bunics* Iván törvényszéki elnök.

— Este nyolc óra volt — mondotta — egész családommal együtt jöttünk haza az üzletből. A fiam előresietett, hogy bemegy Eicherthez az üzletbe, mert az hívatta. Mikor az üzletbe értem, láttam, hogy Eichert felémeli a kezét és rá akar ütni a fiamra. Erre beszaladtam, Eichertet félrelöktem és a fiammal együtt eljöttünk. Ekkor Eichert kiabálni kezdett: Kést! kést! — és átugorva a pulton felkapta a nagy szalámi vágó kést és szurt a fiam felé. A fiam a kezére ütött, mire a kést leejtette és ekkor a rolóhuzót kapta föl és azzal akart sújtani. Ebben a pillanatan azonban ezt kiáltotta:

— Jaj! — és összeesett. Hogy ki bántotta, azt nem tudom.

A fiatalabb *Jára* József jobban rávilágított az eseményekre:

— Előző este vettem tíz dinárért cigarettát az Eichertnél. Másnap odajöttem, hogy jöjjenek be, mert akar adni egy pár pofont. Én bementem.

— Hogy átvegye a pofonokat? — kérde *Bunics* elnök.

— Nem, hanem hogy megtudjam mi baja van velem. Azt mondta, hogy én hannis tíz dinárost adtam és mindjárt pofon akart ütni. Az apám — akkor lépett közbe. Kést ragadott, én kiütöttem a kezéből, erre a rolóhuzóval akart megütni én pedig egy követ kaptam föl és azzal bedobtam a kirakat ablakát, de őt nem találtam. Ő felordított, valaki ugylátszik megütötte vagy megdobta, de nem én.

— Hát ki bántotta volna, mikor éppen magukkal veszekedtek?

— Nem tudom. Mások is voltak az üzletben. Egy diák az üzletből kihajított egy két kilós súlyt, talán az találta el.

Ezután *Eichert* Ferencet, a megvert kereskedőt hallgatták ki.

— Rossz tíz dinárost adott a fiam és mikor mondtam neki, letagadta. Azt mondja, nem ő adta és miért akarom én őt megpofozni, pedig nem is akartam. Ekkor bejött az apja és hátulról kétszer fejbe vágott, aztán elmentek. Én felvettem a rolóhuzót — nem igaz, hogy kést emeltem rá — hogy bezárjam az üzletet, de amint kiértem az uccára, az idősebbik *Jára* felesége egy boxerrel fejbeütött, hogy előntőt a vér. Ez történt.

— Tehát nem a vádlottak ütötték le?

— Nem, hanem az asszony.

— Mikor először kihallgatták másképen vallott. Azt mondta, hogy ők ketten ütötték le és hogy az egész *Jára* család ott állt és mindegyiknek kés volt kezében. Miért beszél most másként?

— Mert akkor haldokoltam, amikor először kihallgattak.

Dr. *Jokovics* Vlasztimir törvényszéki orvos terjesztette ezután elő szakvéleményét, mely szerint a fején kapott *Eichert* egy sérülést és az arcán egy öklőcsapást.

Az első tanu *Serbán* Nikola kihallgatása állandó derűtlenség kíséretében folyt le.

— Mondja el, mit látott, mit hallotta — mondta az elnök.

— Nézze, mit törjem én a fejemet, vegye elő a jegyzőkönyvet az első kihallgatásomról, abban minden benne van.

— Nem úgy van az, maga csak mondjon el mindent újra.

— Nem emlékszem én már arra, vegye csak elő azt a jegyzőkönyvet.

— Csak gondolkozzon és beszéljen.

— Hát miért nem akarja elővenni a jegyzőkönyvet, ha mondom, hogy az a legokosabb.

— Figyelmeztetem — szólta rá erőlyesen *Bunics* elnök, hogy velem más hangon beszéljen és ne feleljen, mert megjárhatja.

— De nézze, *Bunics* ur . . .

Erre már az elnök is elvesztette a türelmét.

— Nem vagyok magának Bunics ur! Felel a kérdésre, vagy lecsukatom.

Erre a tanu meghunyászkodott és elmondta az esetet. Kiderült, hogy a legapróbb részletekig emlékszik mindenre, csak épen azt nem látta, ki ütötte meg Eichert.

Kinallgatták Jára feleségét is, aki mikor közlik vele, hogy Eichert vallomása szerint ő ütötte be a fejét boxerrel, hangosan felkacagott és kijelentette, hogy

soha életében nem látott boxert. Azt sem tudja hogy néz ki.

Ezekután Trifunac államügyész indítványt terjesztett elő, hogy az iratokat küldjék vissza az ügyészhez, mert az ügy még nem világos és Jára József ellen is le kell folytatni a vizsgálatot. A bíróság helyet adott az ügyész előterjesztésének és ezzel a tárgyalás véget ért, anélkül, hogy kiderült volna, hogy ki vágta fejbe Eichert Ferencet.

Az angol király állapotában beállott a krízis A walesi herceg szerdán reggel érkezik Londonba

Londonból jelentik: Aggodalmasan magyarázzák a londoni lapok orvosai szakértői a király betegségéről legutóbb kiadott hivatalos jelentést és

nagyon komoly tünetnek tartják, hogy a fertőzés, amelyről néhány nap előtt a kezelőorvosok megállapították, hogy lokalizálódott, most ismét terjedt.

A vérbe hatoló mérgeanyag veszedelmes küzdelmet vív a beteg király legyöngült szervezetével, amely ellenállóképességét a tüdőlob harmadik hetének utolsó napján kezd elveszíteni.

A keddi londoni reggeli lapok megírják, hogy a királyi palotában a kezelőorvosok jelentése nagy aggodalmat keltett.

A tüdőből más testrészekbe jutott mérge természetesen magával vonja a szívet is, úgy hogy aggodalommal kell viseltetni a király sorsa iránt.

Beállott a krízis

A király állapota hétfőn déltájban újból kedvezőtlenre fordult. A fertőzés újból általánossá vált és a szívet igen súlyos teherpróbának veti alá. Orvosi körökben nem titkolják, hogy

a beteg állapota súlyosan aggraztó és legalább néhány napig válságos.

A kedvezőtlen hír nagy nyugtalanságot keltett Londonban. A nagyon hideg időjárás ellenére hatalmas tömeg verődött össze a Buckingham-palota előtt, ahol olyan nagy volt az autótörlődés, hogy a rendőrök hosszabb megfeszített munkával is alig tudták a közlekedésnek utat törni.

A király állapotáról kedd délelőtt a következő orvosi jelentést adták ki:

A király az éjszaka folyamán több órát aludt.

A hőmérséklet továbbra is magas, az erőlködő ereje azonban nem esik tekintet tovább.

A semmi mindörvösi jelentés nem nyugtatta meg Angliában a kedélyeket.

A walesi herceg kétségbeesett rohánása a haldokló apa ágyához

A walesi herceg hétfőn délelőtt 11 óra 40 perckor érkezett Brindisibe erős, viharos út után. Az Enterprise 21 ágyplövést adott le, de az olasz parti ütegek nem viszonzták az üdvözlést, a trónörökös kívánságának megfelelően, aki minden katonai üdvözlés mellőzését kérte. Miután a tenger nagyon viharos volt,

a trónörökösöt egy tengeralattjáró-üldöző hajó szállította a partra,

ahol a matrózok egy gya'agos és egy repülőszázad néma és mozdulatlan sorfala között sebes léptekkel haladt a rá várakozó különvonat felé. A herceg egészséges barna arcszíne ellenére nagyon törődöttnek és levertnek látszott; az ut fáradalmat és

a súlyos lelki izgalom mély nyomot hagyta arcán.

A távolban álló olasz előkelőségek faszta módon üdvözölték, de a herceg alig vette észre. Minden mozgólata aggódó, türelmetlen sietséget árukt el és

az egészen rövid üdvözlő formások után 12 óra 30 perckor elindult a vonat,

amely egy háló-, egy étkezőkocsiból, valamint egy közönséges I. és II. osztályu kocsiból és podgyászokcsi-

V. György angol király

ből állott, két mozdollyal. A herceg rögtön fülkéjébe ment és nem jelent meg a vonat ablakánál.

A vonat az Enterprise késése miatt 90 percnyi késéssel indult el, de ebből már Anconánál 40 percet behoztak és remélik, hogy az eredetileg megállapított időpontban érkeznek meg a svájci határra, ahol egy magasabrangu svájci tisztviselő várja a herceget.

Az olasz vonalakat, ahol a herceg vonata elhalad, két nap óta carabinieri és külföldi vasúti őrség őrizte,

a vonat előtt egy külön mozdony haladt. Remélik, hogy a herceg szerdán reggel 9-10 óra között érkezik meg Londonba

a Viktória-pályaudvarra, ahol kívánságának megfelelően szintén eltekintenek a hivatalos fogadtatástól.

A walesi herceg különvonata Svájcön keresztül halad és kedd reggel haladt át Luganón.

Sztrájkba lépett a szentai gimnázium hetedik osztálya

A diákok bejelentették, hogy végleg kilépnek az intézetből, ha a matematika tanárt nem cserélik föl

Szentáról jelentik: A szentai gimnázium szerb tagozatának hetedik osztályában — mint ismeretes — súlyos botrány tört ki. Az osztály tanulói levelet intéztek a gimnázium igazgatójához, Mrkobradics Györgyhez, akit felkértek arra, hogy Markovics Dragoľub tanárt, aki a hetedikben a matematikát tanította, cserélje ki, mert a tanár az osztály huszonhárom tanulója közül huszonegyet megbuktatott matematikából.

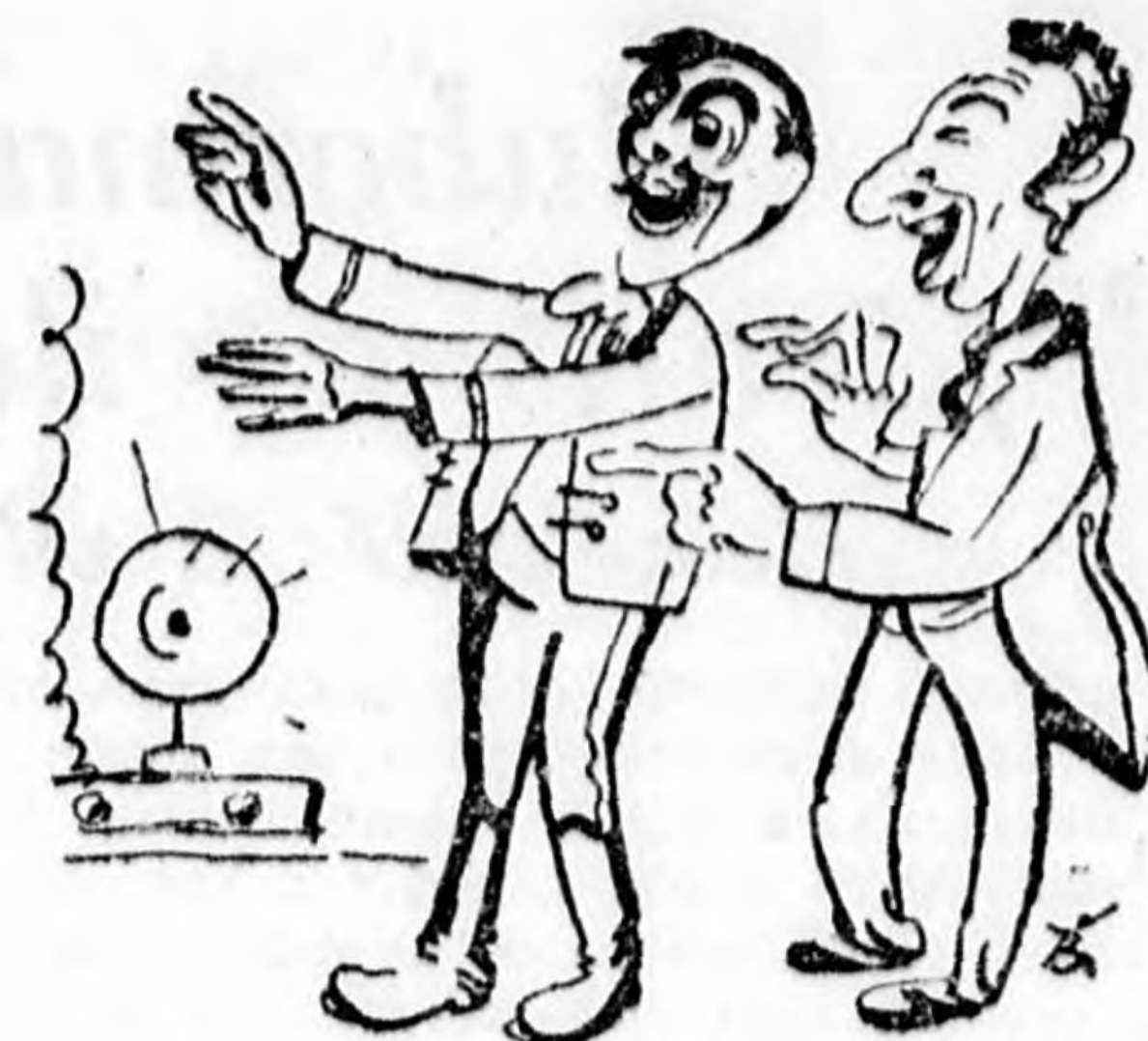
A diákok közölték az igazgatóval azt is, hogy abban az esetben, ha követelésüket nem teljesíti, sztrájkba lépnek, esetleg végképpen kilépnek az intézet kötelékéből. A következő napon a diákok még megjelentek az iskolában, de Markovics tanár óráján nem vettek részt, hanem tüntetőleg elhagyták a termet. Az igazgató a történetkről jegyzőkönyvet vett fel és értesítette a minisztériumot, ahonnan inspektor kiküldését kérte.

Ezzel egyidejűleg Mrkobradics igazgató felszólította a diákokat, hogy jelenjenek meg nála. A diákok azonban nem voltak hajlandók tárgyalni. Kedden ebben az ügyben döntő fordulat történt. A hetedik osz-

tály diákjai értekezletet tartottak, amelyen kimondták, hogy sztrájkba lépnek és mindaddig nem látogatják az előadásokat, amíg Markovics tanár tanítja az osztályban a matematikát.

Szentán a gimnázium botránya nagy szenzációt keltett és kedden már nem csak a diákok, de a szülők is izgatottan várták az ügy fejleményeit. Kedden a hetedikes diákok nem jelentek meg az előadásokon és az osztályban mindössze két tanuló volt, akik előtt a tanárok megtartották óráikat. Tizenegy óra tájban a diákok az iskola épülete elé vonultak és beküldték két társukat az igazgatóhoz, akivel hivatalosan is tudatták, hogy sztrájkba lépnek. A diákok megbízottai újból felszólították az igazgatót, hogy Markovics tanárt cserélje ki, ellenkező esetben valamilyen kilépnek az intézetből.

Mrkobradics igazgató azt válaszolta, hogy délután öt órakor lesz a tanári konferencia, amely dönteni fog, ő nem határozhat a minisztérium kiküldötté és a tanári konferencia meghallgatása nélkül. A diákok erre azt felelték, hogy nem hajlandók várni a

Nincsen párja a Sába rádióknak,
Ilyen kell kereszténynek, zsidónak,
Négy jó lámpával szerelve,
Antennáját ráhuzhatod keretre.

Vagy, ha magas antennával kívánod,
Hangját mindig gyönyörűnek találod.
Zörej nélkül foghatsz hatvan állomást,
Ha megveszed, iszunk rája áldomást.

Olcsó és jó, részletre is megkapod,
Telefunken hangszóróval hallgatod
A rádiók királynője a Sába,
Legolcsóbban Konráth gyára csinálja.

konferenciára és az inspektorra. Az igazgató igyekezett megértetni a tanulókkal viselkedésük súlyos következményeit és megígérte a hetedikeseknek, hogy ha visszatérnek, akkor gyakran fog hospitálni az osztályban, hogy személyesen győződjék meg panaszuk jogosságáról.

— Nem térünk vissza — hangzott a válasz — amíg Markovics tanár tanítja a matematikát. Inkább kilépünk az intézetből.

Az iskola épülete előtt ezalatt izgatottan várták a diákok az igazgató választát. Amikor a kiküldöttek kijöttek és közölték a tárgyalás eredményét, elhatározták, hogy valamilyen kilépnek az intézetből. Néhány bánáti diák azonnal el is utazott, hogy a szülőktől kikérjék az engedélyt az intézetből való kilépésre.

A diákok felkeresték a Bácsme gyei Napló szentai munkatársát és közölték vele, hogy a nagyarányú bukásoknak az az oka, hogy eddig még minden évben más tanár más és más rendszer szerint tanította a matematikát. Hasonló a helyzet az ötödik osztályban is, ahol egy alkalommal a tanár olyan nehéz írásbeli dolgozatot adott fel, hogy a tanulók mind megszűntek az óráról.

Szentán nagy izgalommal várják a diáksztrájk fejleményeit, mert ha a diákok beváltják fenyegetésüket és kilépnek az intézetből, az a veszély fenyeget, hogy a jövő évben a nyolcadik osztályt nem lehet megnyitni.

Macdonald az újabb háboru veszedelméről

Az angol munkáspárt vezére szerint a Kellog-paktum légvár

Párisból jelentik: Macdonald volt angol miniszterelnök, az angol munkáspárt vezére, hétfőn este nyilatkozott a párisi sajtó képviselői előtt az aktuális politikai kérdésekről. A francia-angol flottaegyezménnyel kapcsolatban annak a nézetének adott kifejezést, hogy a nagy titokban megkötött flottaegyezmény senkinek sem lehet javára.

A Kellog-paktumot Macdonald légvárnak monddta,

amely csak akkor válik valósággá, ha a földön is biztosan meg lesz alapozva.

A luganói tárgyalásokkal kapcsolatban Macdonald kijelentette, hogy először a jóvátételi kérdést kell rendezni és csak azután lehet szövegpre hozni a Rajna-terület kiürítésének kérdését.

Az általános politikai helyzetről Macdonald úgy nyilatkozott, hogy Európában ma bizonyos kellemetlen lidérenyomás észlelhető, amely súlyos veszedelmeket rejt magában.

Ha az európai nemzetek egymáshoz való viszonyában ez a lidérenyomás megmarad, akkor hamarosan újra háboru lesz — mondotta Macdonald. — A népeket szüntelenül békére kell unszolni.

Ha Franciaország, Anglia és Németország megegyeznek egymással, akkor Európa békéje biztosítva lesz és ezután az európai hatalmaknak Amerikával is meg kell egyezniük, hogy az egész világ békéjét biztosítsák.

Hubermann Broniszláv belefáradt a világhírű száguldásba

Beszélgetés a világhírű hegedűművésszel

A noviszadi zeneértő közönségnek vasárnap este szokatlan nagy zenei eseményben volt része: Hubermann Broniszláv, a hegedű »koronázatlan királya« hangversenyzett és meghallgatására a Vajdaság minden részéből tömegesen jöttek az érdeklődők. Azok, mintegy ezerhatszáz, akik szerencsések voltak, hogy a nagy művészt hallhatták, az extázis hangján beszélnek a művész csodás teljesítményéről. És valóban a fáradtnak látszó Hubermann Broniszláv éppoly csillogtatta hatalmas tudását és varázshegedűjéből éppoly csalta ki a szebbnél-szebb muzsikát, mint 10—15 évvel ezelőtt, amikor a kritika egybehangzóan megállapította róla, hogy művészetének legmagasabb fokán áll. Ez a szívós művész, szinte végigszáguldja a világot, mintha valahogyan érezné, hogy idegei már nem bírják soká a nagy és fárasztó munkát és még egyszer bele akarja magát irni az emberek szívébe, hogy azután sikeresen tetőfokán állva, talán visszavonuljon kastélyainak egyikébe, akár a Wien melletti csodás kastélyába, akár a varsói palotájába. Sőt talán kitűnő honfitársát Paderewskyt, a nagy muzsikust követve, ő is a közélet vagy a politika zajába akarja magát belevetni, mint a páneurópai mozgalom lelkes előharcosa. Annyi bizonyos, hogy Hubermann hamar vissza akar vonulni, mert szemlátomást fáradt, unja a világhírű száguldást, a hajsztát a siker és az arany után.

Az előadás végeztével alkalom volt ezzel a fáradt zsenivel beszélni. A legjobban azt szerettem volna, ha én is, mások is békében hagyjuk. De ha ez sehogyszem lehetséges — mondotta — akkor beszéljek inkább én, de ne várjam, hogy válaszoljon.

Pénteken Bécsben, szombaton Budapesten, vasárnap Noviszadon, hétfőn Beogradban hangversenyzett és már kedden Zagrebben játszik. Onnan Bécsbe, egy-két napi pihenés, azután tovább megy a hajsza, a száguldás Varsóba, két hangverseny három nap alatt, utána Kowno, onnan Németország, Franciaország, Belgium, Anglia, London, ahol hat hangversenyre van lekötyve, aztán Spanyolország, Madrid, Bilbao, Sevilla, majd Lisszabon és azután a napsütéses Riviera, Marseille, Cannes, Deauville, Montecarlo, Nizza és az olasz Rivierán át Genua, Milánó, Nápoly, Róma, Brindisi, majd repülőgépen Athénbe, tengeri úton Kairóba, onnan Amerikába, ahova már hatvan hangversenyre várják. Hajsza, megállás nélküli hajsza. Fárasztó elgondolni is ezt a nagy utat, hát még végigutazni és minden második este három órás hangverseny keretében eljátszani a fárasztó, nehéz műsort.

Amikor ezeket vonatatosan elmondta nekem ez a fáradt ember, az volt az érzésem, hogy azok közül, akik végighallgatják, igazán nem irigyelheti senkisémet. Beszéd közben elővett egy papírlapot és táviratot fogalmazott meg, melyet Newyorkba kábelezett és amely szűkszavú volt ugyan, mégis 698 dinárba került. De mi ez az összeg Hubermannnak, aki Bécsben pénteken este ezeröttszáz dollárt kapott egyetlen hangversenyért. És ez nem is a legnagyobb tiszteletdíja, amelyet hegedűjével egy este keresett. Amerikában, ahol már számtalanszor járt turnén, ennél sokkal nagyobb összegeket keresett. Erről azonban nem beszél, mert a világhírű művészt fáradtsága mellett még valami jellemzi és ez: nagy szerénysége. Udvariasság, közvetlen, szerény ember, nem szeret magáról beszélni és ez nem tettettél póz nála, hanem igazi énjének tükröje. *Un mindent, még a saját sikereit is.* Csendre vágyik, valahová, ahol békében hagyják, ahol impresszáriók nem zaklatják, ahol akkor muzsikálhat, amikor gyönyörűsége telik benne és nem amikor kell.

Éppen vacsorázott a Kraljica Mária-szálló külön szobájában. Vele volt az Ingenykenyér-egylet fáradhatatlan, nagyszerű elnöknője, Kohn Ilona és családja, rajtuk kívül csak még Miklaucz Anny, a *Deutsches Volksblatt* kitűnő zenekritikusa és a művész zongorakísérője, aki maga is nagy művész: Siegfried Schultze meg Hubermann titkárnője, egy szerény, korosabb, komoly hölgy. Hubermann éhes volt. Dél óta utazott és azóta egy falatot sem evett. Csirkét rendelt a maga és zongora kísérője számára, hozzá almakompotot. Sokáig várt a vacsorára, ami nagyon türelmetlenné és idegessé tette. Végre meghozták a vacsorát.

— Hány adag ez az almakompót? — kérdezte a pincért.

— Kettő, felelte a pincér.

— Ha ez két adag, akkor hozzon nekem hat adagot — mondotta már mosolyogva. És a fáradtsága ellenére jó étvágyal fogasztotta el a vacsorát.

Csak jóval utóbb melegeedett fel annyira, hogy válaszolt néhány kérdésemre.

— Ha megértette a játékomat, akkor nincs szükség interjúra — mondotta olyan meggyőződéssel, mint ha a hangversenyteremben csupa tökéletes zeneértő lett volna. Hubermann különben is tulbecsüli hallgatóságának zenei hozzáértését, mert noviszadi hangversenyének műsorára is olyan nehéz számokat vett fel, mintha hallgatósága csupa Kubelikkől, Przhidoból Jása Heifetzből állott volna.

A művésztől, terveiről, a múlt sikereiről keve-

set akar beszélni, csak egy-egy szót mond és máris áttér kedves témájára: Pán-Európára.

— A mai európai helyzetet csak úgy lehet megmenteni, ha megvalósul az egyetlen lehetséges kiút: Pán-Európa. Mihelyt ledőlnek a határok, felszabadulnak a népek a már elviselhetetlen súlyos gazdasági nyomás alól, amely ma annyira érezteti hatását. A páneurópai eszmének nincs nálam lelkesebb híve és meggyőződésem szerint, mindenkinek kötelessége volna, ennek az eszmének szolgálatába állni, mert csak a páneurópusmus tudja megmenteni Európát. Amyira lelkes rajongója vagyok ennek az eszmének, hogy könyvet írtam a kérdéstről, amely a müncheni Insel Verlag-

REPÜLŐGÉPEN VISZIK BERLINBE A BUDAPESTI MANNEQUIN-KIRÁLYNŐT BESZÉLGETÉS SZUDY MÁRIÁVAL, AZ IDEI MAGYAR MANNEQUIN-KIRÁLYNŐVEL

(Budapesti munkatársunktól.) A Sörház uca 3. szám alatt, ahol valamikor az ébredők tanyáztak most a női divatszabók ütötték fel a sátorfájukat. Itt zajlott le szombaton este a mannequin-verseny is, amelyen megválasztották Magyarországi ideai mannequin királynőjét.

Már öt óra tájban nagy sereg nő lepte el a termet. Estélyi ruhás lányok, asszonyok és rengeleg hirlapíró. A zsűri a tükör alatt ült, zöld asztal körül, ünnepélyesen, mint a velencei tüzek. Öreg, kiérdeme sült szücsök, a magyar szücsipar reprezentánsai, Dán, Holzer, Girardi Tibor és a többiek.

Az első turnus most vonul fel. Valamennyi számot visel. Az elnök így szólítja őket:

— Hármasszony! Tizenhármass! Huszonnyolcas!

Még hetvenhetes is akad, holott a pályázók összesen nincsenek többen husznál. Kecses testtartással libegnek előre. Javarésztük kölesön bundában. A cég kölesönözött ki nekik abban a reményben, hogy a kisasszony viszi el a pálmát és így dícsőséget hoz majd a szalonra. Ami a vetélkedő hölgyeket illeti, mi tagadás, egyetlen csinos sínes közöttük. Akinek szép feje van, annak az alakja botrányos, akinek az alakja elfogadható, annak a fejezről inkább ne beszéljünk. És öregek. Ez meg látszik abból az évtizedes rutinból, ahogy irogatnak. Fel-alá sétálnak a zsűri előtt, megfordulnak a saját tengelyük körül, aztán levetik a bundát és helyet foglalnak egy székre. A levbíróság tagjai szigorúan nézik a vizsgálókat. Az elnök ur állandóan rágeszálja a ceruzáját és időnkint jegyez valamit az osztálykönyvébe. Csak egy édesen kövér zsűritagnak húzódik mosolyra a szája, valahányszor eldefelliroznak mellette a nők. Tripla tokáján anyagi kéj borong, szívvel, lélekkel élvez. Ő a legszivesebben valamennyit küldené Berlinbe. A szövetség költségére persze. Vagy itt tartana egy néhányat a maga számára. Szintén a szövetség költségére.

Mindenki drukkol. A püss székbe süppedve a mamák és az udvarlók drukkolnak. Mert minden mannequinnak van egy mamája és egy udvarlója. Ha mamája nincs is, udvarlója mindenesetre akad. Egymást bátorítják és meglehetősen epés megjegyzéseket tesznek a konkurensekre. Különösen egy erősen molett mannequinnre jár rá a rud, valóságos célháblája a csuflódóknak. A kövér pedig úgy tesz mint a strucc, bedugja a fejét a hattyuprémes bundájába és nem akar semmit se hallani. Ambitólózanan pereg a parketten bíbójasan mosolyog a zsűrire és tulzott szorgalommal lejt fel alá. Ugy kellett figyelmeztetni, hogy elég volt. Már mindenki felvonult, csak az egyes számú hölgy hiányzik. Eltűnt. A keresésére indulnak és a portás a telefonfülkében akad rá. Pityergős szájjal áll a zsűri előtt:

— Kérem, telefonálni voltam... a vőlegényem ugyanis rém izgatott, már háromszor felhívott, hogy mi lesz...

Mindenki nevet. A leányzót megnyugtatták, hogy nincs semmi baj és pótlólag is körülmasírozhat. Zavartan sétál. A bundát valósággal leröpi magáról. Ügyetlen. Ezzel szemben gyönyörű alakja van. Viszont az orra... olyan mintha dühös méhek csipték volna össze. De ha még méhek csipték volna össze. Akkor megmaradna az a remény, hogy a daganat idővel lelohad. Azonban az 1-es hölgy uhorokaszerű szaglószerve normális állapotában néz ki ilyen abnormálisan. Ha most még a méhek is megcsipnék... szóval ő sem százszázalékosan tökéletes. De ha összemérjük a többi versenyzővel, neki marad a legtöbb sánsza. Mert a kolleginák javarésze öreg, kövér és sikkelen. Na gyon vidékiek. Az elnök nem győzi ismételni:

— Kérem, több gráciával tessék mozogni!

nál jelent meg és nagy sikere volt.

— A művészetnek nincs közvetlen kihatása a politikára, amint nincs hatása a politikára még a vallásnak sem. A sok különféle vallás ahelyett, hogy közelebb hozná az emberiséget, még jobban elválasztja egymástól, noha legelsősorban a vallás volna hivatva a népek között kiegyenlítőleg hatni. És ahol a vallás nem tud eredményt elérni, mit tehet ott a művészet?

Szóba került a beszélgetés során sok művész, főleg hegedűművészekről beszélgettünk, akikről Hubermann nemes előkelőséggel a legnagyobb melegséggel és elismeréssel beszélt. Éjjel fél kettőkor még fáradtabban mint a hangverseny végén visszavonult, hogy pihenjen.

Hétfőn reggel, amikor érdeklődtem nála, hogy aludt, Hubermann szomorú lemondással felelt:

— Uram, nem hagytak egész éjjel aludni, az a szálloda, ahol elszállásoltak, egész éjszaka zsongott, lármáztak, hangosak voltak az emberek és nem tudtam aludni.

Hétfőn délelőtt tizenegy órakor utazott el, folytatni a kengyelfutást a világ körül.

Mayor József

A szegény tizenhármass minden erejét megfeszítve igyekszik gracióz lenni, de hiába, itt már a születése pillanatában romlott el a dolog, a legnagyobb jóakarattal se segíthet rajta.

Az öreg szücs biztatja:

— Ugy mozogjon, mintha a vevő előtt állana!

A sündisznószerű agg szücsnek ismét csurogni kezd a nyála. Neki úgy látszik a szőke 13-as a favoritja. A szőke tudja, hogy tetszik az öreg urnak és ugynevezett észbontó pillantásokat vet rá. Hja, a cél szentesíti az eszközt.

— Öt perc szünet — kiáltja az elnök — a zsűri visszavonul dönteni...

Rettenetes izgalom támad. A feszültség a tetőfokára hág. Mindenki a másik szobából kiszivárgó híreket lesi. Én ekkor már javában interjuváltam miss 1-est, Szüdy Mária kisasszonyt, a nagyorrú, de legjobban alaku mannequint. Biztosra vettem, hogy ő lesz a királynő.

— De kérem, igazán ne csináljanak velem rossz tréfát — huzódózott — dehogyan is fognak megválasztani! Most még itt ugrálok, aztán holnap reggel nyolc órakor mehetek vissza a Neumann Berta szalonjába folytatni, ott ahol abahagytam.

— De higgye el, hogy nincs még egy ilyen csinos... — mondja a rajzoló, Byssz mester miközben megörökíti a profilját.

Szüdy kisasszony e' meséli, hogy ma este, úgy, ahogy volt, munka után, egyszerű kis dzsemperben és fekete szoknyaeszkában állított be a versenyre. Az utolsó percben nevezett be. Alnéven szerepelt — Hontly Mária néven vétette fel magát — mert régi jó családból származik, a szülei igen előkelő emberek Hontmegyében és nem akarta, hogy megtudják, hogy mint mannequin keresi a kenyerét. Iparművészettel foglalkozott, azonban semmi se sikerült neki:

— Amhez fogtam, az balul ütött ki — panaszolja — most huszenhárom éves vagyok, de csak csalódás és keserűség ért az életem. Kétszer akartam már öngyilkos lenni.

És ismét kérlelni, kezd, hogy ne írjuk ki a nevét.

Ugyanekkor mulatságos eset történt. A teremben hire ment, hogy a tizenhármass hölgy, Cezvarek Pirike lett a királynő. Pirike rettentő boldog arccal fogadta a sajtót, a fotográfusok megrögztek, csattant a magnézium és előjött a felhomályból a hölgy vőlegénye is, egy katonatiszt, aki nagyon szerelmes a kislányba és amint meglesz a szükséges kaució, el fogja venni feleségül. Pirike azelőtt göröl volt a Belvárosi Színházban, papája tüzelőtiszt, aki azt szeretné, hogy a kicsi menjen férjhez és hagyja pokolba a filmet.

— De én filmszínésznő leszek! — jelentette ki Pirike.

Azonban tulkorán ittak a medve bőrére, mert bevonult a zsűri és az ünnepélyes csendben kinyilatkoztatták, hogy Szüdy Mária, az 1-es számú versenyző lett az ideai mannequin királynő.

— Ó, Pollacsek ur! Pollacsek ur! — kiáltotta meghatottan a főnökönek, aki szintén jelen volt — lát nem esudálatos ez?

És könnyek gyűltek a szemébe. Kevés hasonló érzelmes jelenetet láttam. Az elnök pedig nyugodtan közölte vele a további esudákat:

— Hétfő este utaznia kell! A pénzt még ma megkapja tölem.

— O'yan, mint egy drom — dadogta a kislány és szédülő fejjel mondta:

— De kérem... nekem még nincsenek rendbe a ruháim... én nem számítotam erre...

— Akkor repülőgépen fog menni! — határozott az elnök.

— Jaj, de nem esem le?

Elnök atya erről is biztosította. Szódy kisasszony ezután örömtől sugárzó arccal nyilatkozott a sajtónak.

Boldog, hogy végre elérte álmai netovábbját, Berlinben ki fog tenni magáért és kéri szépen az urakat, ne bántsák... ó, Berlin... film... férjhez akarok menni... boldog akarok lenni... igen... nem... hát mit szól kedves Pollacsek ur!... csipjen meg drága Pollacsek ur, hogy nem álmodtam-e.

Pollacsek ur szolgálatkészen engedelmességet.

A mannequin királynő meggyőződött róla, hogy nem álmodik...

Tamás István

Vita a közigazgatási iskoláról a bácskai tartománygyűlésen

Interpelláció egyes jegyzők önkényeskedéséről

Szomborból jelentik: A bácskai tartomány közgyűlését dr. Manojlović Vladisláv elnök kedden délelőtt fél tizkor nyitotta meg. Napirend előtt Szekulics Zsivkó interpellált és kifejtette, hogy az 1928. évre és a jövő évi költségvetésbe 150.000 dinárt vettek fel a közigazgatási iskola fenntartására, azért, hogy a községek élére kvalifikált jegyzők kerüljenek. Szvetozár-Mileticsen azonban legutóbb egy ilyen kvalifikált jegyző egy szerződési ügyből kifolyólag a rendőrökkel megveretett egy gazdát. Mintán hasonló esetek több helyen is előfordulnak, megkérdezte a tartományi választmány elnökét, hogy mit szándékozik tenni hasonló jegyzői önkényeskedések és brutalitások megszüntetése érdekében.

Klicin Mita válaszában felhívta Szekulicsot, hogy az esetet és mindazokat a jegyzői visszaéléseket, amelyekről tudomása van, írásban jelentse be és a választmány a legszigorúbban fog eljárni a bűnösökkel szemben.

Regeljac Szevan (radikális) a közigazgatási iskola ügyében interpellált. Előadta, hogy a bácskai tartomány 150.000 dináros hozzájárulásán felül a bánáti községek 1000—2000 dinárral járulnak hozzá az iskola fenntartásához, sőt ezen felül az iskola hallgatói 700 dinár tandíjat fizetnek. Felvetette azt a kérdést, hogy a befolyó nagy összeget mire fordítják. Rámutatott ezután arra, hogy a közigazgatási iskolában azokat a hallgatókat, akik ellen bűnügyi eljárás folyik, nem engedték a vizsgára. Miután lehetséges, hogy az ügyesség a további vizsgálat folyamán elejti a vádat, vagy a bíróság fel fogja menteni a gyanúsítottakat, ezekkel igazságtalanság történik. Kérte tehát, hogy ezt az intézkedést módosítsák olyan formán, hogy a vizsgától csak azok legyenek eltilthatók, akik ellen jogerős bírói ítéletet hoztak már, illetve a jövőben ilyenek fel se vétessenek a tanfolyamra.

Klicin Mita válaszában bejelentette, hogy Regeljac interpellációjának első részére a távollevő Konyovics Nikola iskolaigazgató a legközelebbi ülésen fog felvilágosítást adni, míg az interpelláció második részét magáévá teszi és ilyen értelemben tesz előterjesztést az iskola igazgatóságának a tartományi választmány részéről.

Dr. Jojkics Dusan a tartomány nevében üdvözölte ezután Klicin Mitát és Madcskovics Jasa szubotica tartományi képviselőt abból az alkalomból, hogy Ofelsége a Szent Száva-rend harmadik, illetve ötödik osztályával tüntette ki őket. Nikolics Szevan pedig a jelen levő Vidovics Antonije főispánt üdvözölte kitüntetések alkalmából a tartománygyűlés részéről. Klicin Mita és Vidovics Antonije megköszönték az üdvözlést és kijelentették, hogy a jövőben hasonló szellemben fognak dolgozni a bácskai tartomány javára.

A közgyűlés ezután áttért a napirendre. Klicin Mitának azt a javaslatát, hogy a községektől szülő törvénytervezetekre vonatkozólag a bácskai tartomány által készítenő észrevételek tárgyalását, továbbá a tartományi takarékpénztár hatáskörének az összes bankügyletekre való kiterjesztéséről szóló szabályrendelet tárgyalását előbb pártközi konferencia elé utalják és csak azután tárgyalják le, elfogadták.

Szenvedélyes vita indult meg a kozzancseszevo tartományi birtokról szóló szabályrendelet módosításának annál a pontjánál, hogy a birtokon alkalmazott tisztviselők állandó vagy csak szerződéses tisztviselők legyenek-e. A tartományi választmány az előbbi, míg a szabályrendeleti bizottság az utóbbi javaslatot terjesztette a közgyűlés elé. A tartományi választmány javaslata mellett felszólaltak Udicski Szvetozár, Budisin Száva, Vidakovics Antal, Jojkics Dusan, Nikolics Szevan, Zsihivszki Pál és Albrecht Károly. A bizottság javaslata mellett Szredolević Mita, Regeljac Szevan és Szekulics Zsivkó. Szekulics és társainak írásbeli beadványára dr. Manojlović elnök névszerinti szavazást rendelt el. A választmány javaslata mellett 23 és ellene 14 szavazatot adtak le. Eszerint a tartományi birtok tisztviselői a jövőben állandó tisztviselők lesznek.

Dr. Manojlović elnök ezután déli tizenkét órakor felfüggesztette a közgyűlést és annak folytatását délután félóra tájára tűzte ki.

Megkezdődött Romániában a kamarai választás

A magyar párt nagy eséllyel indult a választási küzdelemben

Bukarestből jelentik: Szerdán reggel nyolc órakor kezdődtek meg Romániában a kamarai választások. Összesen 367 képviselőt választanak. Az agitáció csendes volt, rendezettség sehol sem történt. Kormánykörökben hangsúlyozzák, hogy a választások szabadok, terrormentesek lesznek és előreláthatólag Nagy-Románia fennállása óta ez lesz az első tiszta választás. Az agitáció valóban szabad volt. A nemzeti parasztpárt, a magyar párt, a kommunista párt, Cuza antiszociálista pártja mindenhol állított jelöltet, ahol némi esély is mutatkozik, míg a liberálisok és az Averescu-Jorga párt csak a nagyobb városokban állítottak jelölteket, miután a kisebb helyeken nincs esélyük.

A választásokat a liberális kormány által létreho-

zott új választási törvény alapján tartják meg. Eszerint a mandátumok ötven százalékát az a párt kapja, amely a leadott szavazatoknak legalább negyvenöt százalékát megszerezte. A többi mandátumot arányosan osztják fel az egyes pártok között, de legalább két százalékra szükséges a leadott szavazatoknak ahhoz, hogy mandátumot szerezhessen.

A választás kimenetelére vonatkozólag már megindultak a találgatások és valószínűleg a liberálisok nyolc-tíz, a magyar párt 17—20 mandátumot szereznek. Valamennyi mandátum jut Avarescunak is, míg a kommunisták valószínűleg az egész vonalon kibuknak. A szociáldemokraták, a németek és a cionisták, akiknek a mandátumait a kormány biztosítja, két-két mandátumot fognak kapni.

Tizenötévi fegyházatot szabott ki a bíróság a Szrpszka Banka szubotica csalóira

Álnévén kilencvenegyezer dinárt csaltak ki a banktól

A szubotica törvényszéken kedden ítélték Lati novics Milán törvényszéki tanácselnök büntető tanácsa, a Vidakovics Bóza Antun és társai bűnügyében, akik a szubotica Szrpszka Bankánál kilencvenegyezer dináros csalást követtek el. A vád szerint Vidakovics Antun ötvenhét éves földműves, Radák István negyvenkét éves ügynök, Fabiján László huszonnyolc éves nap számos, Milodanovics Márkó huszonhét éves földműves, özvegy Olajos Józsefné született Eke Marcella ötvenéves nap számosasszony és Vidakovics Jakab hatvankét éves földműves bünszövetkezetet szerveztek abból a célból, hogy a Szrpszka Bankánál álnév alatt nagyobb kölcsönöket fognak felvenni. Így Vidakovics Bóza Antun 1927 augusztus havában a bankban, mint Szekulics Antal földbirtokos mutatkozott be és harmincezer dináros kölcsönt kért. A bankban azt mondták neki, hogy jöjjön el egy-két nappal később, közben a bank utána nézetett a telekkönyvben, hogy Szekulics Antal nevén meg van-e az a földbirtok, amelyet a kölcsöntérő megnevezett. A telekkönyvben azonban nem találták az ügyet és amikor ismét jelentkezett az állítólagos Szekulics Antal, kijelentették neki, hogy megkapja a harmincezer dináros kölcsönt, de hozzon egy közjegyzőre hitelesített és két tanúval láttamozott személyazonossági igazolványt. Az állítólagos Szekulics még azon a napon elhozta a Manojlović Vladisláv dr. közjegyző által kiállított személyazonossági igazolványt, amelyen mint tanúk Radák István és Fabiján László szerepeltek. Amikor ezzel az okirattal ismét megjelentek a bankban, Brankován Milos igazgató alaposan megnézte a kölcsöntérő állítólagos Szekulicsot és feltűnt neki, hogy pár hónappal előbb a bankban megfordult üzleti ügyben egy Vidakovics Bóza Antun nevű egyén, aki felülről hasonlított az állítólagos Szekulicsra. Brankován igazgató ezt meg is említette az állítólagos Szekulics Antal előtt. Brankován igazgató éppen ezért nem elégedett meg azokkal a személyazonossági iratokkal, amelyeket az állítólagos Szekulics felmutatott és kijelentette, hogy a kölcsönt csak abban az esetben folyósítja, ha egy olyan megbízható egyént hoz a bankba, akit személyesen ismernek és ez is igazolja személyazonosságát. Szekulics erre hajlandó volt, eltávozott és csakhamar visszatért a bankba Mamuzsics Vécó dr. ügyvéd társaságában, aki Brankován igazgató előtt kijelentette, hogy ő személyesen ismeri Szekulics Antalt, az atyját is ismert és annak idején adásvételi szerződés szerkesztésében is közreműködött nála. Mamuzsics Vécó dr. kijelentése után a bankban folyósították a harmincezer dináros kölcsönt, amelyből azonban Vidakovics csak huszezer dinárt vett fel. Pár héttel később felvette a fennmaradt évezet dinárt is, majd különböző időpontokban újabb tizenháromezer dinári kölcsönt vett fel, úgy hogy összesen negyvenháromezer dinár kölcsönt kapott.

A bünszövetkezetnek másik csoportja özvegy Olajos Józsefné született Eke Marcella naszamosasszony felhasználásával 1927 novemberében negyvenöt ezer dinárt csalt ki a Szrpszka Bankától. Ezt oly módon tették, hogy a bünszövetkezet több tagja igazolta, hogy Eke Marcella azonos özvegy Tóth született Bagi Anna földbirtokosnéval, akinek tehermentes birtoka van. Az állítólagos Bagi Anna készpénzben megkapta a negyvenöt ezer dinárt és ezt az összeget egymás között felosztatták.

A két sikerült csalás után 1928 február tizedikén Vidakovics Jakab az elsőrendű vádlott, Vidakovics Pozsa Antal fivére oly módon kísérelt meg újabb csalást, hogy mint Vidakovics Pájo földbirtokos mutatkozott be és száz ezer dinár kölcsönt kért.

Brankován igazgatónak feltűnt, hogy a kölcsöntérő Vidakovics Pájo felülről hasonlít ahhoz az emberhez, aki mint Szekulics Antal 1927-ben nagyobb kölcsönt vett fel a banknál. Az igazgatónak ez a feldezés most már bizonyossá tette, hogy a kölcsöntérő valamint az állítólagos Szekulics is csalási szándékkal jöttek a bankba. Azonnal értesítette a rendőrséget a

gyanujáról és kérte, hogy az állítólagos Vidakovics Pájo tartóztassák le. Így derült ki az egész családi eset.

Ebben az ügyben kedden a főtárgyalást tartották meg. A közvádat Makszimovics Szvetisláv államügyész képviselte, a védelmet dr. Jocić Milorád nyugalmazott főállamügyész, dr. Djenero Márkó, dr. Tordai Izsó, dr. Dedics Nikola és dr. Székely Zoltán ügyvédek látták el. A Szrpszka Banka képviselőjében Manojlović Jőco dr. a bank ügyvédjé jelent meg.

A bíróság elsőnek Vidakovics Bóza Antalt vádlottat hallgatta ki, aki az elnök kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát, kijelentette, hogy a vádat megértette és elismeri bűnösségét. Elmondta, hogy Radák István ügynök adta neki az eszmét a csalásra és ugyancsak Radák volt az, aki kitanította a családok kivételének módzataira. Ezután részletesen elmondta az egyes családi eseteket. A felvett pénzt szétosztották egymás között.

Radák István másodrendű vádlott kihallgatása következett ezután. Tagadta bűnösségét és csak annyit ismert be, hogy Vidakovics Antaltól kölcsönképen hétézeröttszáz dinárt vett fel. Neki nem volt tudomása arról, hogy az állítólagos Szekulics voltaképpen Vidakovics Antun. Ő csak úgy ismerte, hogy Antal, a családi nevet nem is tudta.

A szembesítésnél Vidakovics a szemébe mondta Radáknak, hogy ő volt az egész család szerzője. Ezek óta ismeri őt, mint Vidakovics Antalt és ezt jól tudja tanuskodott a közjegyzőnél, hogy azonos Szekulics Antallal. Minden csalásban része volt. Fabiján László vádlott csak annyit ismert be, hogy őt Radák felszólította, hogy a közjegyzőnél tanuként szerepeljen. Ezért a társaságáért ötszáz dinárt kapott készpénzben és negyvezet dinárt fizettek ki a ruhaszámlájáért. Milodanovics Márkó kijelentette, hogy nem vett részt a csalásokban, de az elsőrendű vádlott a szemébe mondta, hogy igen. Özvegy Olajos Józsefné, Eke Marcella beismerte, hogy a bankban »rengeteg« pénzt adtak a kezébe, de arról, hogy miképpen történt a csalás, nem tud semmit, mert azt a többiek csinálták. Vidakovics Jakab vádlott egészen kedélyesen mondtta, hogy írni, olvasni nem tud, a kezébe adtak egy cédulát és azt mondták, hogy mutatkozzék be a bankban, mint Vidakovics Pájo. Ő ezt megtette, de már az ajtóban rendőrök várták és letartóztatták.

A vádlottak után Brankován Milost, a Szrpszka Banka igazgatóját hallgatta ki a bíróság tanuként, aki részletesen elmondta, a családok történetét. A kölcsöntérő folyósításánál minden óvatossági rendszabályt alkalmaztak, amelyek ilyenkor szokásosak, de miután aggályos voltak még azt is megtette, hogy a személyazonossági igazolványon kívül személyi igazolást is kívánt és csak akkor folyósították a pénzt, amikor Mamuzsics Vécó ügyvéd igazolta Szekulics Antal személyazonosságát.

Ezután elhangzottak a perbeszédék. Makszimovics Szvetisláv ügyész valamennyi vádlottnál bizonyítottan látta a vádat és kérte a bűnösség kimondását. A védőbeszédék előterjesztése után a bíróság meghozta az ítéletet, amely szerint az első öt vádlottat bűnösnek mondta ki a család büntetésében és Vidakovics Antal három évi fegyházra, Radák Istvánt négy évi fegyházra, Fabiján Lászlót két évi fegyházra, Milodanovics Márkót három évi fegyházra és Eke Marcellát három évi fegyházra ítélte. Vidakovics Jakab vádlottat család kivételében mondták ki bűnösnek és hat havi börtönrre ítélték.

Mamuzsics Vécó dr. ügyvédet, akit ebben a bűnpörben bünszességek címén szintén vádlottként szerepelt, a bíróság felmentette, azzal az indoklással, hogy a vádlottak őt is megtevesztették. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, az elítéltek felebbezték.

A bíróság egyben kimondta, hogy az elítéltek vizsgálati fogságban maradnak és elrendelte, hogy a szabadságban levő Eke Marcellát is vizsgálati fogságba helyezze.

Az Erdélyi-per egy orvostanuja elmondotta, hogy Forgács Anna állandóan szedett morfi- fiumot és veronált

Erdélyi már 1926 karácsonyestjén is fojtogatta Forgács Annát — Irók és színésznők kihallgatása a keddi főtárgyaláson

Budapestről jelentik: Négy napos szünet után kedden folytatta a budapesti büntetőtörvényszéken Schadt tanácselnök büntetőtanácsa az Erdélyi-per tárgyalását. A tárgyalás külsőségei olyanok voltak, mint az előző tárgyalási napokon. A folyosókat már korán reggel nagy tömeg, főleg nők állták el, hogy láthassák a vádlottat és a teremben is leginkább nők jutottak be.

A keddi nap szenzációjának ígérkezett Erdélyi Béla apjának, Erdélyi Márknak kihallgatása, a főtárgyalás megnyitása után azonban Gál Jenő dr. védő bejelentette, hogy a vádlott apja törvényadta jogával élve nem kíván vallomást tenni. Az elnök tudomásul vette a bejelentést és megkezdte a következő tanu, Koncha Rózsi színésznő kihallgatását.

— Mikor ismerkedett meg Forgács Annával? — kérdi az elnök.

— 1926-ban a Belvárosi Színházban a Darázsfelek előadása alatt Vidor Ferike öltözőjében ismer-tem meg. Olyan naiv, kedves és közlékeny volt, hogy muszáj volt vele jóban lenni.

A tanu elmondja, hogy tudott Forgács Anna és Erdélyi barátságáról, majd az elnök a következőket kérdezi:

— Milyen viszonyban volt Anna Erdélyi Bélával?
— Feuerné nem szerette Erdélyit, aki nyegle és modortalan volt és nem látta nála biztosítva leánya jövőjét.

— Panaszkodott Önnek Anna verésről?
— Igen, nagyon gyakran és a kék foltokat is mutatta. Többször mondta, hogy ha Erdélyinek bármi nem tetszett, bottal ráütött és megrázta.

— Sokszor veszekedtek?
— Igen.
— Mondotta akkoriban Erdélyi, hogy feleségül veszi Annát?

— Sőt azt mondta, hogy nem akarja elvenni. Egyszer Anna azt kérte Erdélyitől, hogy menjen el anyjához, mire ő ezt válaszolta:

— Nem megyek el, hisz ugy sem veszlek feleségül.

Karácsonyi fojtogatás

Az elnök: Miből következteti Ön, hogy Feuerné nem szerette Erdélyit?

— 1926. karácsonyán Feuernének el kellett utaznia. Én karácsony előtt nála voltam teán és ekkor Anna anyja megkért, hogy karácsonyra tartsam magamál Annát, hogy ne legyen Erdélyivel. Így is történt, de Anna engedélyt kért tőlem, hogy Erdélyit is meghívassa. Én mondtam, hogy ne tegye, de ő mégis meghívta és Erdélyi el is jött. Vacsora után összevesztek és

Anna kirohant a folyosóra, Erdélyi utána és amikor utóérte, ököllel ütötte, majd megfogta, megrázta és fojtogatta.

Valami lényegtelen ügy miatt veszték össze és Annát Sándor Imre szabadította ki Erdélyi kezei közül. Ezután Anna rosszul lett, le kellett fektetni és egész éjjel mellette kellett maradnom.

— Mászor is panaszkodott Anna a verések miatt?
— Igen. Többször panaszkodott, hogy nem bírja az állandó durvaságokat. Nem sokkal egy ilyen beszélgetés után hallottam, hogy Annát a Grünwaldszanatóriumba szállították.

— Minek tulajdonítja, hogy Anna ezek ellenére Erdélyivel maradt?

— Csacsi gyermek volt Anna, kedves, intelligens teremts és ugylátszik, szerelmes volt Erdélyibe.

Erdélyi azonban nem szerette őt, de hízelt neki, hogy egy színésznővel, akit mindenki szeret, együtt lehet.

A »párbajhősbe« volt szerelmes Forgács Anna

Az elnök: Nem mondotta Önnek Anna, hogy miért szerette Erdélyit?

A tanu: De igen. Azt mondta, hogy akkor szeretett bele, amikor párbajozott miatta.

Az ügyész kérdésére elmondja a tanu, hogy Anna mondotta neki, hogy nagyon fél Erdélyitől.

Az ügyész: Segítette Erdélyi anyagilag Annát?

— Nem. Forgács Anna emléke előttem nagyon kedves és mondhatom, hogy Erdélyitől egy krajcárt sem kapott. Minden pénzt szülei adták neki.

Az ügyész: Szóval szerelemmel szerette?
— Igen.

Ezután a védő intéz kérdéseket a tanuhoz, aki elmondja, hogy nem volt és nem lehetett szimpatikus előtte Erdélyi Béla, mert durván bánt egy olyan gyenge teremtsel, mint Anna,

Erdélyi Béla jelenti be ekkor, hogy sok kérdezni valója van a tanutól, de már az első mondatnál félbeszakítja Schadt elnök, hogy ne sértgesse a tanut, hanem kérdezzen tőle.

Erdélyi: Hosszasan akarom kérdezni a tanut, mert vallomása valótlán. (A tanuhoz): Megjelent Ön a nyilvánosság előtt a mi társaságunkban?

— Nem, mert nem akartam a nyilvánosság előtt Önnel együtt mutatkozni. Nekem Ön nem volt megfelelő társaság.

— Hogyan mondhatja, hogy karácsonykor megvertem Önnel Annát? Hiszen az egy panzio, ahol nagyon sokan laktak és bizonyára megakadályozták volna.

— Karácsony este senki sem volt otthon.

A gáncsnélküli lovag

Erdélyi: Nem volt verekedés, csak szóváltás. Én azt mondtam Annának, hogy ne érintkezék Önnel.

A tanu: Ez nem igaz!

— Bocsánatot kérek — mondja magát kihuzva emelt hangon Erdélyi — én soha nem hazudok.

A tanu: Hűbőa kér bocsánatot...

A szóváltásnak az elnök vet véget.

Erdélyi ezután azt bizonyítja, hogy nem fojtogatta Annát.

Gál Jenő védő ellenzi a tanu megesketését, mert maga is elismerte, hogy nem szimpatizál Erdélyivel. A bíróság a tanut megesketi.

Rác Vilmos vallomása

A következő szakértő Rác Vilmos, az ismert párbaizsakértő. Elmondja, hogy ő vezette az Erdélyi—Braun párbaizt és a párbaiz után kibékítette a feleket. Ott ismerkedett meg Forgács Annával, aki feljött a vivóterembe és

a pártaj után Forgács Anna, aki Braun Ferenc menyasszonya volt, Erdélyivel távozott.

Az elnök: Ön nem tartotta komolynak Erdélyi házasságát. Miért?

A tanu: Nem tartottam komolynak és ezt meg is mondtam Forgács Annának. Ő színésznő volt és szép karrier előtt állott. Tudtam, hogy karrierja ketté fog törni a házassággal. Erdélyi gazdag fiu volt és előtte is szép jövő állott. Nem hallgattak rám.

A tanu ezután Erdélyi Béla életmódjáról beszél és elmondja, hogy Erdélyi nagyon könnyelmű volt. Amikor figyelmeztették, azt mondta, hogy módjában áll, mert apja ad pénzt. Ép ezért barátai inkább apját hibáztatták, mint Erdélyi Bélát.

Az elnök: Goromba volt Erdélyi feleségéhez?

A tanu: Igen, de előttem nem verte.

— Miért volt goromba?

— Féltékeny volt rá.

— Mit mondott Erdélyi, miért veszi feleségül Annát?

— Mert szereti.

— Mást nem mondott?

Két terhelő és egy mentőtanu

Békeffi súlyosan terhelő tanuvallomást tesz. Elmondja, hogy Anna férje gorombaságait mindig hősiösen tűrte, összeszorította fogait, hallgatott és csak később szokott sírni. Egyszer a Zeneakadémiába egy koncertre későn jött Anna és Erdélyi a koncert után gorombán felelősségre vonta a késedelemért.

— Én azután figyelmeztettem, hogy miért szegényíti meg feleségét a nyilvánosság előtt, mire nekem a következőket mondta:

— »Ugyan kérlek, ugy utálom Annát, mint egy rühes kutyát.«

— Miért vagy akkor vele? — kérdeztem — mire azt válaszolta: »Azért, mert nem tudom lerázni a nyakamról.«

Vadnai László tanu elmondja, hogy szintén felelősségre vonta Erdélyit, hogy miért bántalmazza a feleségét, mire ő azt válaszolta, hogy Anna ugy szalad utána, mint egy kutya.

Dr. Szilárd Bertalan, a Pátia biztosító orvosa tesz ezután szenzációs vallomást. Elmondja, hogy a házasság megkötése előtt röviddel feljött hozzá Forgács Anna és megvizsgáltatta magát.

Alkaloidok, morfiumentermékek és morfiu nyomaikat észlelte rajta és maga Forgács Anna elmondotta, hogy súlyos álmatlanságban szenved és veronált, medinált és morfiuot szed. Súlyos idegállapotban volt, ezért ajánlotta neki a tanu, hogy pszichiatérhez menjen.

— Nem.
— Maga nem tett célzást Anna korábbi életére, amikor le akarta beszélni a házasságról?
— Nem.
— Zárt tárgyaláson válaszolhatna erre a kérdésre?

— Nem.

A tanu vallomására megesketik.

Békeffi Istvánné, Turai Ida színésznő a következő tanu, aki a Darázsfelekben együtt lépett fel Forgács Annával. Elmondja, hogy tud a mérgezési esetről, Anna mondotta neki, hogy valami mérgezett orvosságot adott neki, valami pasztillát, ami romlott volt és attól lett beteg. Bizonyos, hogy nem akart öngyilkos lenni, mert ezt maga Forgács Anna mondotta a tanunak. Azt is mondotta, hogy Erdélyi pénzért vette el, mert szüleitől ötven milliót szerzett.

A szokatlan biztosítás

Gáspár Géza biztosítási tisztviselő, Forgács Anna unokabátyja tesz vallomást. Elmondja, hogy a májusi mérgezés után látogatóban volt Feuereknél és találkozott Annával, akitől megkérdezte, hogy miért akart öngyilkos lenni. Anna szóról-szóra a következőket válaszolta:

— »Hogyan képzeled, hogy öngyilkos akartam lenni? Nem szedek én semmiféle mérget, hiszen még az ételt sem eszem meg addig, amíg valaki meg nem kóstolja.«

Az elnök ezután a kölesönös biztosításról kérdezi a tanut, aki kijelenti, hogy a biztosításnak ez a módja szokatlan mert nagyon drága. Ezért dupla tarifát számítanak.

Schönfeld Ferencné, egy székesfehérvári orvos felesége a következő tanu. Bizalmas viszonyban állott Feuereknél és Anna nagyon sokszor volt nála Fehérvárott. Panaszkodott Erdélyire és azt mondotta, hogy azért vannak közöttük veszekedések, mert Erdélyi sokszor más nőkkel foglalkozik. A májusi mérgezés után elmondotta, hogy Erdélyi Béla egyszer azzal jött haza, hogy szüleinél volt és házi orvosuktól kapott egy receptet az étvágytalanság ellen. Erdélyi adta be az orvosságot, amelyet azonban Anna kihányt. Aznap este a Newyorkban vacsoráztak és Annának igen jó étvágya volt. Hazamenet Erdélyi azt mondotta, hogy: — Látod, ugy-e használt az orvosság. — Még kettőt ráerőszakolt Annára, aki ezután lett beteg.

Az elnök: Igaz, hogy Forgács Anna veronált szedett?

— Nagyon sokszor volt nálam, ott aludt, estétől reggelig kitünően aludt és soha nem szedett veronált.

Kun András földbirtokos, Szántó Géza jószágigazgató, Grünfeld Pál, Sorovics Sándor tesznek ezután vallomást a hamis váltókról, majd Dárdai Gábor, a Pátia biztosító vezetője tesz tanuvallomást.

Először a Papagáj mulató előtti verésről beszél és elmondja, hogy

Erdélyi bambuszbottal ütötte a mellén, hátán és fején Annát, amíg csak el nem tört a bot.

Az esküvő után néhány nappal felkereste őt Erdélyi és elmondotta, hogy olaszországi vállalataiból rendkívül nagy jövedelmet huz és így könnyen fizetheti a nagy díjtételt.

— Kérdést intéztem intézetünk orvosához, dr. Szilárdhoz — folytatta a tanu — hogy felvehető-e Forgács Anna 10.000 dolláros biztosításra. Azt mondotta, hogy 500 dollárra sem venné fel, mert az asszony beteg. Erre én le akartam beszélni Erdélyit, aki azonban kijelentette, hogy ragaszkodik a biztosításhoz.

Polányi Béla dr. fogorvos vallomása után Békeffi István író kihallgatása következik.

Az elnök a tanu elé tárja, hogy más orvosok egészségesnek találták Annát, sőt maga a tanu is elmondja, hogy tudomása van arról, hogy egy másik biztosítótársaság orvosa, ki közvetlenül utána vizsgálta meg, jó kondícióban találta. Ezt azzal magyarázza, hogy ő délután vizsgálta meg Forgács Annát, míg a másik orvos reggel.

Az ügyész kérdéseire elmondja a tanu, hogy nagyfokú vérszegénységet és fokozott térdreflekszet tapasztalt Forgács Annánál, nemesebb szerveinek nem volt semmi baja, de idegileg teljesen leromlott állapotban volt.

Ezután dr. Minnich törvényszéki orvosszakértő intéz több kérdést a tanuhoz, aki az orvostanár kérdéseire azt válaszolja, hogy

a Pravaznak, a morfiuinfecskendező tűnek nyomát nem találta Anna testén.

Lehetséges, bár erre véleménye szerint Forgács Annának nem volt semmi oka, hogy Anna hazudott, amikor azt mondotta, hogy veronált és morfiuot szed.

Minnich professzor ezután eléletárja a tanunak, hogy a morfiuot és a veronált rendszeren este és éjszakára szokták bevenni és ekkor a beteg állapota reggelre a legrosszabb, viszont dr. Szilárd délután találta leromlott állapotban és a másik biztosító orvosa, aki egészségesnek találta, reggel vizsgálta meg.

Az elnök ezután a tárgyalást félbeszakítja és folytatását csütörtökre tűzi ki.

Történelemhamisítás vagy igazság?

Vita a magyar képviselőházban a kormányzóválasztás terrorisztikus jelenségeiről

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház keddi ülésén napirend előtt Györki Imre szociáldemokrata szöveget fel személyes kérdésben és a következőket mondotta:

A pénteki ülés folyamán Vass miniszter ur történelemhamisítással vádolt engem. Egyben felszólított, hogy kijelentéseimet rektifikáljam. Az első nemzetgyűlésnek nem voltam tagja és így közvetlen tapasztalataim nincsenek, csak hitelt érdemlő feljegyzésekre vagyok utalva. Ezek között található, az 1920. évi nemzetgyűlés március 20-iki üléséről szóló naplója, amelynek tanúsága szerint Rakovszky István, az akkori házelnök maga megállapította az előző szövegből, hogy ezen a napon az általam megválasztásának napján illetéktelenül egyének jöttek be a parlament épületébe.

Megállapítást nyert, ugyanígy, hogy báró Korösvi Frigyes, aki akkor képviselő volt, nem tudott a Házba jönni, mert a katonai kordon megakadályozta abban, hogy bejöhessen. Lukovics Aladár, az akkori háznapgy bejelentette, hogy

a képviselőház folyosóján százötven kézigrántos katona jelent meg, sőt a folyosóról az ülésterembe is bejöttek. Vass József miniszter ur, mint képviselő, ugyancsak az ülésen mentelmi jogának megsértését jelentette be, mert a katonai kordon nem engedte őt a nemzetgyűlés ülésére és kénytelen volt egy másik kapun, kerülő úton az ülésterembe jönni. (Nagy zaj a Ház minden oldalán.)

— Én egy szóval sem állítottam, hogy ez a terror az akkori fővezér tudtával történt.

Sajnálom, hogy felszólalásomat a tisztelt Ház félreértette, de az előadottak után fel kell tennem azt a kérdést, hogy ki a történelemhamisító, én vagy a nepjoléti miniszter ur? (Nagy zaj minden oldalán.)

Vass József helyettes miniszterelnök azonnal válaszul Györki Imrének.

— Örömmel konstátálom Györki képviselőtársam felszólalásából — kezdte szavait — hogy nem volt szándékában a kormányzó ur személyét megsérteni azáltal, hogy közvetlen összeköttetésbe hozza bizonyos sajnálatos eseményekkel. Ezzel elintéztnek is tekintem az incidenst. Hangsúlyozni kívánom azonban, hogy nem lehet terrorisztikus esetekről beszélni.

Propper Sándor: Százötven kézigrántos az nem terror?

Báró Podmaniczky Endre: Remeg, ha a kézigrántát szót hallja. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Vass miniszter: Azokban a zavaros időkben szükség volt a személyi biztonságról gondoskodni. A Ház gépezete akkor még nem működött pontosan. Ennek igazolására felhozom, hogy jóval később őt revolverlövés dördült el a karzatán.

Szükséges volt tehát gondoskodni arról, hogy a kormányzó személyét esetleges incidensek szemből megvédeljessék.

Ki követett el tehát történelemhamisítást? Egy állítás történt:

Terrorisztikus eszközökkel és fellépéssel történt a kormányzóválasztás.

Erre mondtam, hogy súlyos, otromba történelemhamisítás. (Ellentmondások a szocialistáknál.) A képviselő urnak ezt nem sikerült bizonyítani.

Propper Sándor: Sikerült bizonyítani! (Ellentmondások a jobboldalon.)

Vass József ezzel be is fejezte beszédét.

TÖZSDE

Zürich, dec. 11. (Zárlat.) Beograd 9.125, Páris 26.28, London 25.1875, Newyork 519.20, Brüsszel 72.17, Milánó 27.185, Madrid 84, Amszterdam 208.55, Berlin 123.73, Bécs 73.05, Szófia 3.75, Prága 15.39, Varsó 53.20, Budapest 90.555, Bukarest 3.12.

Beograd, december 11. (Zárlat.) Páris 221.24—223.24, London 275.60—276.40, Newyork 56.795—56.995, Zürich 194.10—197.10, Milánó 296.70—298.70, Berlin 13.5425—13.5725, Bécs 7.987—8.017, Budapest 9.908—9.938.

Zagrebi, dec. 11. (Zárlat.) Páris 221.24—224.24, London 275.70—276.40, Newyork 56.79—56.99, Zürich 10.9419—10.9710, Milánó 296.88—298.88, Berlin 13.5425—13.5725, Bécs 7.987—8.017, Prága 168.15—163.95.

Szombori terménytőzsde, dec. 11. Buza bácskai vasut 237.50—240.50, rozs bácskai vasut 230—235, zab bácskai vasut 237.50—242.50, árpa takarmányi 64—65 kg. 247.50—252.50, tavaszi 67—68 kg. 270—275, Baranya 69—70 kg. 280—285, új tengeri csöves 232.50—237.50, bab orig. 800—820, lisztek 0gg 345—355, 0g 345—355, kettes 325—335, ötös 305—315, liatos 265—280, hetes 245—260, nyolcas 195—205, korpá finom 180—185. Irányzat: csendes. Forgalom: 201 vagon.

Noviszadi terménytőzsde, dec. 11. Buza bácskai, felsőbácskai és tiszavidéki bácskai 79—80 kilós 237.50—242.50, bácskai III—IV—V. 257.50—262.50, paritás Vrsac 79—80 kilós 234—236, szerémi 79—90 kilós 240—242.50, árpa bácskai 65 kilós 255—260, bácskai tavaszi 68—69 kilós 285—290, zab bácskai, szerémi és szlavóniai 240—245, tengeri bácskai új 232.50—237.50, bácskai új XII—I. 237.50—242.50, bácskai III—IV. 272.50—277.50, bácskai III—IV—V. 275—280, bácskai IV—V. 280—285, szerémi új 235—240, szerémi új 235—240, szerémi új XII—I. 237.50—242.50, liszt 0gg és 0g 342.50—352.50, 2-es sz. 322.50, 5-ös sz. 302.50—312.50, 6-os sz. 265—275, 7-es sz. 255—265, 8-as sz. 205—215, korpá bácskai, szerémi 177.50—182.50. Irányzat: gyenge. Forgalom 36 és fél vagon.

Dudapesti gabonátőzsde, dec. 11. Határidőüzlet: Buza márciusra 25.60—25.76, zárlat 25.60—25.62, májusra 25.48—25.64, zárlat 25.48—25.50, Rozs márciusra 24.59—24.64, zárlat 24.56—24.58, májusra 25.06—25.14, zárlat 25.06—25.08. Tengeri májusra 23.25—23.34, júliusra 28.36—28.46, zárlat 28.48—28.50. Készárúpiac: buza 24.60—25.55, rozs 22.70—22.80, takarmányárpa 25.10—25.70, sörárpa 25.50—28, köles 26—26.50, repec 45.50—46.50, tengeri 25—26.30, zab 25.15—25.90, korpá 13.25—13.50.

Bécsi sertésvásár, dec. 11. (Josef Saborsky & Söhne Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás: Zsirseretés 4258, hussertés 11.324, ebből jugoszláviai eredetű 2475. Árak: prima urasági S. 2.25—2.35, szedett sertés 1.90—2.20, kivételesen 2.25, öreg sertés 1.90—2.00, hussertés 1.55—2.10, kivételesen 2.15. Irányzat zsirseretésnél vontatott, 10 garassal olcsóbb, hussertésnél gyengén tartott.

Winnipeg terménytőzsde, dec. 11. Középfolyamok: Buza decemberre (116) 116 egynyelcad, márciusra (122 egynegyed) 122 ötnyelcad, májusra (124 egynegyed) 124 háromnyelcad.

Liverpool terménytőzsde, dec. 11. (Zárlat.) Buza decemberre (9 sh. 0 ötnyelcad d.) 9 sh. 0 háromnegyed d., márciusra (9 sh. 1 és fél d.) 9 sh. 1 és fél d., májusra (9 sh. 2 háromnyelcad d.) 9 sh. 2 d., júliusra (9 sh. 3 és fél d.) 9 sh. 3 és fél d.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Kedd, december 18-ikán: A bécsi Heiburg-kapelle énekkarának hangversenye. Jegy-elővétel csütörtök, december 13-ikától.

*

— A király Beljére utazott vadászatra. Beogradból jelentik: Öfelsége Alekszandar király Vukicsevics Velja volt miniszterelnök és Cvetkovics Dragisa valóságos miniszter kíséretében kedden éjjel Beljére utazott vadászatra.

— Kerepessy Vinco országgyűlési képviselő esküvője. Kerepessy Vinco, Szentárpály város országgyűlési képviselője, szordán délelőtt tartja esküvőjét Vrsacon Genesy Gyula nyugalmazott huszárszázados leányával, Ilonával. Násznapok: Grol Milán közoktatásügyi miniszter és dr. Malisza Géza törvényszéki tanácselnök.

— A szubotícai kereskedők a jövő vasárnap délig nyitva tartják üzleteiket. A szubotícai kereskedők és gyárosok egyesülete közli, hogy december 16-án, vasárnap, tekintettel a másnapi ünnepre, délig nyitva tartathatók az üzletek. December 23-ikán és január 6-ikán egész nap nyitva tartathatók az üzletek.

— Dalverseny Kulán. A kulai iparos dalárda május 19-ikén zászlószentelési ünnepélnyel egybekapcsolódott dalversenyt rendez. A dalárda felhívja az ország dalgyűléseit, hogy részvételüket december hó 25-éig jelenték be nála.

— Dollár és hercegi korona. Párisból jelentik: Orleansi Mária hercegnő eljegyzése W. F. Kingsland dal, egy newyorki dollármilliomos fiával nagy feltűnést keltett Párisban. A vendomei herceg, a menyasszony atyja a házasságot ellenzi, de a hercegnő menyasszony anyja aki a belga király nővére, kijelentette, hogy nincs joga lányát szabad választásában korlátozni.

— A szubotícai szerb jótékony nőegylet teadélutánja. A szubotícai szerb jótékony nőegylet december 16-ikán, vasárnap délután a Bárány kávéház különtermében teadélután rendez hangversennyel egybekötve. A nagysikerűnek ígérkező teadélután három órakor kezdődik.

— Tárgyalások a noviszadi törvényszéken. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék kedden két bünygyet tárgyalt. Ledinovics Jován és Simondics Joca munkások a noviszadi Oreinstein és társa cégtől egy ötezer dinárt érő motort loptak el. A bíróság a tolvajokat hat-hat havi fogházra ítélte. — Gírdt Ádám mechanikus a noviszadi Drozlik szikvizgyárban, mint pénzbeszedő volt alkalmazásban és sikkasztott. A bíróság Gírdt-t egyévi börtönrre ítélte.

— Hangverseny Szentán. Szentárpályról jelentik: Jecics Vlasztimir, a berlini, prágai és párisi konzervatórium növendéke, Petár király ösztöndíjnyertes művésze, szombaton este a Royal nagytermében hegedűhangversenyt rendez. Előadásra kerül Kovelli Szonátája, Beethoven Memetie, Bach, Schubert, Dohmányi, Sarasate és Paganini több kompozíciója. A hegedűművészt dr. Glücksthal Géza zongoraművész kíséri. A hangverseny iránt nagy az érdeklődés.

FORMAN

NÁTHA ELLEN

hatása meglepő

— Elfogták, mikor a hetedik férfinak esküvője előtt hűségét. Varsóból jelentik: Varsóban letartóztattak egy fiatal nőt közvetlenül esküvője előtt, mert kiderült, hogy személyazonossági okmányai hamisak. Letartóztatása után kiderült, hogy sportszerűen foglalkozik férjhezmenetellel, valóságos kékszakál, nő kiadásban. Már van egy katolikus, egy zsidó, egy evangélikus, egy görögkeleti, egy mohamedán és egy lengyel nemzeti egyházhoz tartozó férje. Egyiket se ölte meg, egyikőtől se vált el, de mindegyiket otthagya.

— Házasság. Cilcer Aladár budapesti fakereskedő és neje Haydu Katalin leánya, Clára és Király Pál, Az Est belső munkatársa folyó hó 9-ikén házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

A tojás és az értékes anyag, mely a világhírű Ray-szappan egyik alkotórésze, kettős hatása. Elsősorban, amint ez már évszázadok óta ismeretes, a bőrt tisztává és üdévé teszi, azonkívül pompás csodálatos látványú és egészen sajtáságos összetételű habot idéz elő. E két kiválóság folytán a Ray-szappan már több, mint huszonnégy év óta van használatban és a legenyhibőbb tojlesztésszappannak tekinthető. Kérje mindenütt világosan és kifejezetten a »Ray-szappant.«

A Gradjanszka Kaszina tagjai minden szerdán este fél 9 órakor a kaszinóban összejövetelt tartanak.

— Félmillió hagyatéki csalást követett el egy francia ügyvéd. Berlinből jelentik: A metzi rendőrség letartóztatta Eduard Prud-Homme ügyvédet, aki mint Haberer Oskar berlini festő nővére végrendeletének végrehajtója a festőt megkárosította s a hagyatékot, mely 425.000 frankot és értékes ingatlanokat tett ki, elsajátította.

A Phoenix wieni életbiztosító társaság nagy térdődtése. A társaság egyike a világ legnagyobb intézeteinek, mely az utóbbi évek folyamán kitűnő szervezete révén nálunk is nagy haladást mutat fel. A társaság nagy számban kap ügyfelektől elismerő leveleket, melyek a kifizetések gyorsaságáról és a társaság kulantériájáról tanuskodnak. A Bács megyei Napló minden csütörtöki és vasárnapi számában a 12-ik oldalán közölni fogja ezeket az elismerő leveleket.

Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyek betenként egyszer-kétszer reggelizés előtt 1 pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. A hádkórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet a súlyos betegek is szívesen használták, mert ez minden kellemetlenség okozása nélkül biztosan hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

KISÉRÉLJE MEG SZERENCSEJÉT!
VEGYE VAGY RENDELJE MEG POSTÁN AZ ÖN SZERENCSEJÉT!

TÖRZSÉNYET CSAKIS **BRISTOL**

SHS ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJEGYÁRUSNÁL
NOVISAD, ZELJEZNIČKA 27 TELEFON 25 96

AZ ÚJ OSZTÁLYSORSJEGYEK ÁRAI OSZTALYONKENT 1/4-25-1/2-50-1/3-100
KÉRJEN JATEK TERVEZETET ÉS FELYHÍVÓJÁT KÜLDÜNK

— **Idegen állampolgár ne akassa fel magát.** Sztaribecsejről jelentik: Noll Károly negyvenéves sztari-becseji lakos egy családi perpatvar után a lakásán felakasztotta magát. Hozzá tartozói észrevették az öngyilkossági kísérletet és Nollt idejekorán levágták a kötélről. Az életunt embert előállították a rendőrségre, ahol kihallgatása alkalmával kiderült, hogy fumei illetőségű olasz állampolgár, aki engedély nélkül tartózkodik az ország területén. Nollt a rendőrség illetőségi helyére toloncoltatta.

— **Erdőirtás, amely tizenöt évig tart.** Oszijekről jelentik: A lipovljani erdőigazgatóság elhatározta, hogy kétezer hold területű erdőségét kiirtja. A munkálatok tizenöt évig fognak tartani. A hatalmas erdővágáshoz több ezer munkást fognak alkalmazni.

— **Karácsonyi segélyt kapnak a nyugdíjasok özvegyei.** A vajdasági nyugdíjas szövetség szubotica-i központi vezetősége értesíti azokat a vasutas nyugdíjas és kegydíjas özvegyeket, akik az államtól semmiféle segélyt nem kapnak és sem ingó, sem ingatlan vagyonuk nincs, hogy e hó 21-ikén délelőtt kilenc órakor jelentkezzenek a szövetség helyiségében I. kör, Kumi-csicseva-uca 8. szám alatt. A jelentkezők közül azoknak, akiket arra érdemesnek találunk, a szövetség vezetősége karácsonyi segélyt fog kiosztani.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelenti: Nyugtalan és jobbra csapadékos idő várható.

— **Titokzatos körülmények között meggyilkolták a szkopjei feyház egyik feygenőjét.** Szkopljéből jelentik: Rejtélyes körülmények között elkövetett gyilkosság foglalkoztatja a szkopjei nyomozó hatóságokat. Szkoplje mellett a feyház mintagazdaságában állandóan több rab dolgozik feyház felügyelete alatt. Hétfőn hajnalban a szolgálatban levő ör végigjárta a gazdaságot és az egyik istállóépület előtt egy borzalmasan megcsontított holttestre bukkant, amelyben ráismert Mefail Hasszánra, a feyház egyik feyházára, akit testvérgyilkosság miatt tízévi feyházra ítélték. A gyilkosság okának kiderítésére és a tettes felkutatására erélyes nyomozást indítottak. A hatóságoknak az a feltevéseik, hogy a szerencsétlen embert bosszúból ölte meg valamelyik feyházára.

— **Palesztina új ura.** Jeruzsálemből jelentik: Hétfőn nagy ünnepségek között vonult be Jeruzsálembé Sir John Róbert Chamcellor, Palesztina és Transzjordánia új kormányzója.

— **Sikkasztás miatt letartóztatták a beogradi pályaudvar két raktárnokát.** Beogradból jelentik: A beogradi pályaudvar vasuti raktárházában nagyarányú sikkasztásnak és fuvarlevélhamisításoknak jöttek a nyomára. A gyanú rövid nyomozás után Bekovic Vojszláv és Petkovic Szeretén raktárnokokra tereődött, akik rövid tagadás után töredelmes beismerő vallomást tettek. Mindkettőjüket letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

— **Elfogott tolvaj.** Sztaribecsejről jelentik: Kis Mária tizenhétéves szülőjevei leány Apatinban nagyobb mennyiségű fehérneműt lopott és megszökött. Az apatini csendőrség a feljelentések után elrendelte a leány körözését. A sztari-becseji vasutállomáson az inspekciós rendőr az adott személyleírás alapján felismerte a leányt és bezárította a rendőrségre. A tolvajt átadták az apatini csendőrségnek.

— **Gyermeke szemeláttára verte agyon feleségét.** Párisból jelentik: Avrelly falucskában fegyveres banditák megtámadtak egy tanyát és megölték a gazda hetvenöt éves feleségét. A nyolcvanegy éves gazdát borzalmas kínzások között arra kényszerítették, mondja meg, hol tartja pénzét. Késekkel szurkálták az öreg embert, a talpa alá izzó parazsat helyeztek, úgyhogy az öreg gazda az irtózatok között bevallotta, hol van a pénze. — Nantesben egy hatvanéves kőműves petróleumlámpával agyonverte harmincöt éves vadházastársát. A gyilkosság a vadházasságból származó hét éves gyermek szemeláttára történt.

MEGALLOHELY

JOSEFINE BAKER nagy garral beharangozta berlini vendégszereplése tanulságos és zajos botrányba fulladt. A fekete nő, aki nem is olyan fekete, amilyennek a hét éves plakátokra festik, ugylátszik, nem tud az árral uszni, hogy minduntalan botrányba fullad. A művésznő, mint a német sajtó kaján káröröme valló bőbeszédű beszámolóiban olvassuk, legutóbb a berlini *Theater des Westens*be szerződött néhány heti vendégszereplésre. A napokban kellett volna először fellépnie, Josefine azonban közvetlenül az előadás megkezdése előtt kijelentette, hogy vagy fizet neki a direktió négyezer márkát a szerződésben kikötött vérdíjon felül, vagy pedig egyáltalán nem helyezi csokoládészínűre sült lábcskáit a févilágot jelentő lécekre.

A szerencsétlen igazgató — nem lévén tulnagyszűz és még egy ilyen jó márkáért sem lévén négyezer kődobni való márkája, a függöny elé üggett és fájdalomtól megtört hangon jelentette be a közönségnek, hogy Baker tegnap véletlenül megcsuszott egy bárgyu szövegű banánhéjon és ez alkalommal kifecamította ódáiban megénekelte zergebokáit. A közönség — mi telhetett tőle — ordítani kezdett és visszakövetelte a drága pénzét. A publikumnak igaza volt, sőt igaza volt a mulatt sztárnak is, aki a kedves jelenet után sértődötten hagyta el a színházat.

Lehet, hogy csupán nekünk nincs igazunk. Mert mi úgy véljük, hogy a mulatt primadonna jólszabott fügefaleveleivel, őserdei mosolyával, rezgő csipjével és egész kelléktárával együtt lassan, de biztosan a múltba blackkel vissza. A jó, zavaros, idegsokkos, inflációs közelmúltba, amelynek szürke látványa szervizolta a gyomormérgező Párisnak ezt a szürke nőt, akit csak a judicium optikai zavarai öltöztettek a feketeség szenzációjába.

Ugylátszik, ma már banális a banán is. Erre mutat legalább az a részvétlenség, amely éppen Josefine legutóbbi pesti vendégszereplése alkalmával súlyosította fagypontra alá az érdeklődés higanját.

Abányszor Josefine fekete csipejéről olvasok, Anita Berber jut eszembe, a fekete nő hófehér e'ldje, a ruhátlan táncosnő, aki amellett még művész is volt valamiképp és legalább dicsőre jelzőkkel ruházhatták föl.

Anita talán egy hónappal ezelőtt halt meg a prágai kórház legszomorúbb ingyenpavillonjában és megdalt testét artistaegyesületi filléreken takarták be földdel. (de. jó.)

— **Háromhavi fográz lopásért.** Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken kedden tárgyalták Baljanovics Szekol palánkai cukorkaárús bűnyűjét. Baljanovics besurrott Gabira Zachima lakására, ahonnan huszezer dinárt ellopott. A bíróság háromhavi fegyházra ítélte.

— **Letartóztatott szélhámos.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség letartóztatta Loncsarevics István foglalkozás nélküli kereskedőjét, aki egy noviszadi cég nevében bejárta a környékbeli falvakat és szöveteket adott el, amelyekre előleg is felvett, de a pénzt megtartotta. A szélhámost átadják az ügyészségnek.

— **Kézrekerült kirakatfosztogató.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség letartóztatta Alekszi József kereskedőjét, aki álkulcsal több kirakatot felnyitott és megdézsmált.

— **A noviszóvi községi választások.** Noviszadról jelentik: Noviszóvn december 30-án lesznek a községi választások. A német párt már benyújtotta jelölőlistáját, amelyen Majszier Ferdinánd a listavezető.

— **Megölte a villanyáram.** Bitoljából jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt hétfőn Bitoljban. Szimics Milorád, a főispánság sófiörje a lakásán az elromlott villanyvezetéket próbálta megjavítani. Munka közben véletlenül hozzáért a magasfeszültségű árammal telített meztelen vezetékhez és az elektromosság nyomban megölte. A rendőri vizsgálat során megállapították, hogy a halálos szerencsétlenségért senki sem terhel felelősséget.

— **Egy hét éves kislány egyedül utazott Moszkvából Beogradba,** hogy megkeresse a szüleit. Beogradból jelentik: Hétfőn érdekes utas érkezett Beogradba. Grabovszka Zoja hét éves kislány Moszkvából egyedül jött a fővárosba, mert a moszkvai Vöröskereszt egyesület értesülései szerint a gyermek szülei Beogradban élnek. A kis Grabovszki Zoját a krimi kormányzóság egyik kislányosában a nagyanyja nevelte. Az öregasszony néhány hónappal ezelőtt meghalt és a kislányt ekkor az ottani Vöröskereszt egyesület vette a gondjába. A nagyanyja iratai között megtaláltak néhány levelet, amely Beogradból Zoja szüleitől érkezett. Ezeknek a leveleknek az alapján a gyermeket vonatra ültették, ellátták négy napra való élelmiszerekkel és utnak indították Beograd felé, ahol a rendőrségnek sikerült is felismerni Zoja szüleit.

— **A Flamann-szalón sikere a vasárnapi divatrevün.** A Városi Színházban rendezett vasárnapi divatrevü egyik külön érdekessége volt Flamann Bözsi szubotica-i nő divatszalonjának divatbemutatója. A közönség a legnagyobb tetszéssel fogadta a Flamann-szalón kreációit, amelyeknek mindegyike a legválasztékosabb izlésről, a legjobb szabásról és a leg gondosabb kidolgozásról tett tanúságot. A Flamann-szalón gyönyörű készítményei közül kiváltak: egy rózsaszínű crep satin estélyi csipkeruha, egy piros crep satin délutáni ruha, egy kék taft stílusú ruha és egy fekete estélyi csipkeruha. Mindegyik darab annyira elegáns, decens és izléses volt, hogy a közönség tapsal honorálta a Flamann-szalón kreációit, amelyek bizonyították, hogy Flamann Bözsi kulturált izléssel hozza el Szubotica-ra a párisi divat legszebb modelljeit és amit a toltettek vonalaiban, színösszetételében és díszítésében csinál, az művészi hatása. A Flamann-szalónnak a divatrevüben felvonultatott kreációit meggyőzték a közönséget arról, hogy Szubotica-n is öltözködhettek a hölgyek a legújabb divat szerint, párisi izléssel és eleganciával.

— **Becskeréken elkobozták a Medjunarodni Oglaszni Zavod magyar és német nyelvű naptárkiadványait.** Becskerekéről jelentik: A szubotica-i Medjunarodni Oglaszni Zavod nemrégiben több magyar és német nyelvű naptárt hozott forgalomba. A naptárak Becskereken talált példányait kedden elkobozták. Az elkobzás okairól a rendőrség nem adott felvilágosítást.

A RIVALASZTOTTAK

című regénysorozat első két kötetének szétküldését a mai nappal befejeztük.

A harmadik és negyedik kötet (Wassermann: A Maurizius-ügy I—II) expedálását f. hó 18-án kezdjük meg.

A sorozat kedvezményes előfizetésére csak e hó 25.- g fogadunk el előjegyzéseket, az ezen időn túl beérkező megrendeléseket csak bolti áron (f. hó 24. kötve 36 dinár) szállíthatjuk le.

— **Mikulás ünnepély a szegények segélyezésére.** Szomborból jelentik: A szombori katolikus misszióegyesület a szegények karácsonyi segélyezésére jól sikerült Mikulás ünnepélyt rendezett. A műsoros délutánon nagy sikert aratott Fleischacker Lajos gimnáziumi tanuló művészi zongorajátéka. A délután tiszta jövedelméből több szegény családot fognak karácsonykor segélyben részesíteni.

— **L. B. O. női harisnyák, az ismert elsőrendű világgyártmány kapható Klein Jenőnél, a Harisnya király-nál Noviszadon, Velikibecskeréken és Szentán.**

— **Hét késszurás egy ködörösért.** Becskerekéről jelentik: Nagy János becskeréki napszámos 1925 február 13-ikán munka nélkül lévén, bement egy kocsmába idogálni. Délelőtt tíztől este nyolcig ivott és amikor pénze elfogyott a vendégekkel fizette meg a pálinkáját. Este nyolc óra tájban bejött a kocsmába Árvai Lajos, egy másik napszámos és Nagy János rögtön mellette termelt azzal a kéréssel, hogy fizessen neki egy pohár pálinkát. Árvai megtagadta a kívánság teljesítését, hivatkozva arra, hogy neki sincs pénze, de Nagy István ezt nem hitte el és a smuicságon annyira felháborodott, hogy nekiment Árvainak és a földhöz vágta. Árvai föltápázkodott, azután nekiment Nagy Jánosnak és most ő vágta földhöz támadóját Erre megint Nagy János támadott és Árvai került a földre. Így fölváltva vagdalták egymást a földhöz négyezer vagy ötször, végre is Árvai megmarta a dologt és menekülni próbált. Nagy János utána ment. Az uccán Árvai fölkapott egy követ és Nagy Jánoshoz vágta. A kö betörte Nagy János koponyáját, mire az kívántotta bicskáját és leszurta ellenfelét. Árvai összesett és a dühbe gurult részeg Nagy János még hat-szor belemártotta bicskáját. Árvai mellébe. Árvait a kórházba szállították, ahol tizennyolc nap alatt felgyógyult. A becskeréki törvényszék emiatt most vont a felelősségre Nagy Jánost, aki a tettest beismerte, mire a bíróság súlyos testi sértés vétsége miatt háromhavi fegyházra és kétszáz dinár pénzbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

— **Lelkész előadása Sztaribecsejen a telepatikáról és a spirítizmusról.** Sztaribecsejről jelentik: A katolikus olvasóköri Plank Ferenc lelkész előadást tartott »A halottak élnek« címen. Az előadó ismertette a telepatikus és spirítizmus jelenségeit. A közönség nagy figyelemmel hallgatta végig az érdekes előadást.

— **A miniszterium engedélyezte a szubotica-i tanoncok utólagos iskolai beiratását.** A kereskedelemügyi miniszterium kedden értesítette a szubotica-i tanonciskola igazgatóságát és az ipartestületet, hogy engedélyezi azoknak az ipari és kereskedelmi tanoncoknak utólagos beiratkozását a szubotica-i tanonciskolába, akiket az ipartestületben nemrég összeírtak. Beiratkozni a tanonciskolába délutánonként három és hat óra között lehet.

Ez a híres fájdalomcsillapító

Aspirin tabletták

csomagolása.

Ügyeljünk a kék-fehérszörös védjegyre!

FILM

Sárga lilium

A Lifka-Mozi új filmje

Bíró Lajos legtöbb regénye és színdarabja a legjobb filmtéma. A szcenáriumnak nem kell sokat változtatni Bíró Lajos művein és a rendező is készen kapja a legjobb film-ötleteket, mert hiszen Bíró Lajos regényeit és színdarabjainak nagyrészt is a filmszerűség jellemzi. Igen hálás filmtéma a *Sárga Lilium* is, amelyből az író Korda Sándorral, a kitűnő magyar rendezővel együtt nagyszerű filmet csinált. A *Sárga Lilium*-on egy pillanatra sem érezzük, hogy a színpadról dolgozták át filmre, hanem elejétől végig filmszerű a cselekmény ütemes, gyors pergése, a váltakozó képek vizuális hatása és a film egész konstrukciója. A drámai feszültséget érezzük már az első jelenetekben és ez a feszültség állandóan végigkíséri a lebilincselő jeleneteket, robbanásig feszítve a közönség izgalmas érdeklődését. A film csak a végén tér el lényegesen a színdarabtól, amelynek utolsó felvonásának jelenetei annyira a speciális magyar viszonyokban gyökereznek, hogy nem is bírtak volna el egy amerikai film nemzetközi nyilvánosságát.

A színészek egytől-egyig nagyszerűen átértették a *Sárga Lilium* tendenciáját és teljesen beleléptek magukat a szereplők lelki világába. Billie Dorde ideális Judith. Egész megjelenése, szerelmes lány-alakja, amely szenvedéseken, megaláztatásokon, börtönön és meghocsátáson keresztül jut el a boldogságig, teljesen olyan, mint amilyenek a szerző elképzeltette drámája hősnőjét. Clive Brook a herceget a nagyszerű színész meglepő meglátásával és nagyszerű ábrázoló művészetével személyesíti meg. Minden gesztusa igaz és jellegzetes és átalakulása is hihető és emberi. Ugy az orvos, mint a hercegi apa és a lakáj szerepei is a legjobb színészek kezében vannak és általában régén láttunk gondosabban és hibátlanabban megjátszott *Spiel-film*-et.

A fotográfiák tiszták, művészek és modernnek és nem utolsó sorban járulnak hozzá a film világsikeréhez. Ez a nagy siker a Lifka-mozi szerdai bemutatóján sem maradhat el.

(I. f.)

SZINHÁZ

Berlinből sorra kiutasítják a külföldi színészeket

Beszélgetés Vidor Ferikével

(Budapesti munkatársunktól.) Vidor Ferike, a Berlinből nemrég kiutasított magyar színész, a napokban érkezett vissza Budapestre.

A magyar kabaré egyik legérdekesebb alakja Vidor Ferike, aki színdarabjaival és cselédnőáival ritka népszerűsége miatt szerzett Budapesten. Munkatársunk beszélgetést folytatott a kitűnő primadonnával, aki berlini tapasztalatairól a következőket mondotta:

— Kiutasításommal kapcsolatban sok mindenfélét írtak a lapok, csak éppen az igazságot hallgatták el, azt tudniillik, hogy a kiutasítás nem az én személyem ellen irányult. A német hatóságok újabbán irtó-hadjáratot folytatnak a Berlinben élő külföldiek, elsősorban pedig a művészek ellen. Mint mindenütt, itt is törvényt tiltja, hogy külföldi munkás állást vállalhasson. Azokat a vendégszereplő színészeket, akik három hónapnál tovább tartózkodnak a német fővárosban, kiutasítják. Eddig nem vették olyan szigorúan ezt a rendelkezést, most azonban egész váratlanul sorra vették valamennyiünket és mindazoknak, akiknek lejárt a tartózkodási engedélyük, záros határidőn belül el kellett hagyniok Berlin. Az első közt voltam én és Szenes. De rajtunk kívül még másokat is kiutasítottak.

— Minek tulajdonítják ezt a szigorúságot?

— Elsősorban a német újságok támadó cikkeinek. Kíméletlen hajszát indítottak a külföldi színészek ellen. A német közönség nagyon szereti a magyar színészeket. Azonban künt is, mint mindenütt, nagy a munkanélküliség és természetesen azt szeretnék, hogy elsősorban a szerződés nélküli német színészek jussanak álláshoz. Roppant tülekedés folyik. Különösen a filmnél. Berlin az európai Hollywood.

— Mik a tervei?

— Márciusban visszamegyek Berlinbe. A *«Pasur la bouche»*-nak a főszerepét játszom el. De már belefáradtam a küzdelmekbe. A legszívesebben ott hagynám az egészséget és elvonulnék valahová vidékre. Csendes kis helyre, dolgozni, gazdaszonykodni... akárminek, csak nem színésznek...

Tsin.

A Népkör előadása. A szubotocai Népkör sorozatos előadásai mutatják, hogy az egyesület valóban kulturális munkát végez. A szerdai kultúrest után az *«Abris rózsája»* kerül színre szombaton és vasárnap, amely darabban a Vajdaság legjobb prózái együttese szerepel: Nyárai Rezső, Deák Kornél, Deutsch Janka, Garai Béla, Nagy Magda, Szabó (Várhegyi) János, Horváth Lajos és Böhm Jenő. Ez az amerikai vígjáték Heltai Jenő fordításában neveltet és meghat egyidejűleg és főleg Nyárai Rezsőnek van alkalma arra, hogy minden kiváló színészi kvalitását ragyogtassa. A Népkör gárdája legközelebb a *«Régi nyár»* című revüt és az *«Aladár nem számár»* című gyermekdarabot mutatja be.

A Sztambul rózsája délután — fél helyárral. A nagy sikerrel bemutatott Sztambul rózsája vasárnap, 16-ikán délután fél négy órakor negyedszer kerül színre a szubotocai Katholikus Legényegyletben. A kitűnő Fall Leó operett ezuttal félhelyárral kerül színre a bemutató szereplőivel. Jegyek elővételben Krécsinél kaphatók.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági tanfolyamokat állítanak fel a bácskai tartomány községeiben

A tartományi választmány ülése

Szomborból jelentik: A bácskai tartomány állandó választmánya hétfőn délután Klicin Mita elnökletével ülést tartott, amelyen főleg mezőgazdasági ügyekkel foglalkoztak. A tartományi választmány elhatározta, hogy a bácskai községekben december, január és február havában gazdasági tanfolyamokat rendeznek. December 15-ikétől 20-ikáig Vajszkán tartanak tanfolyamot, ahol Gajics Száva kerületi, Jarakula Bogdán, Tupács Milán főállatorvos és Winter Gyula odzsacii állatorvosok lesznek az előadók. December 20-ikától 26-ikáig Bacski-Bregén lesz tanfolyam, melynek előadói Lepherc Rudolf, Jarakula Bogdán, Tupács Milán főállatorvos, Schneider Sztankó tartományi szőlőszeti felügyelő, dr. Horvacki Pavle jarási orvos és Szkolics Szeván, a noviszadi földmunkásegylet igazgatója lesznek. Ugyanezen idő alatt a baranyai Lug községben is magyar nyelvű tanfolyamot tartanak, melynek előadói lesznek: Inhoff József, a bácskai gazdasági egyesület ügyvezető igazgatója, Lonsonci Hugó popováci állatorvos, Gruics D'agutin knezevinsgradai állatorvos, Cvejanovics Nikola kerületi gazdasági előadó és dr. Tibor Ervin szombori orvos.

A választmány elhatározta, hogy a tartományi épület kertjében tízezer d'nárral egy modern baromfi-tenyésztőtelepet és hat és félszer dinár költséggel modern méhésztelepet rendez be. A bácskai gazdasági egyesületnek három ezer dinár segílyt szavaztak meg, a dárjai járásban négy kisebb magtisztító gépet szereznek be tizenegyezer dinár költséggel.

A vajdasági munkáskamara a mezőgazdasági munkások helyzetének gyors és radikális megjavítását követeli

A munkáskamara magáévá tette a mezőgazdasági munkások ankétjének követeléseit

Noviszadról jelentik: A Noviszadon székelő vajdasági munkáskamara, mint ismeretes, november 24-ikén Noviszadon mezőgazdasági munkásankétet hívott egybe, amelyben a mezőgazdasági munkásokat érdeklő minden kérdést megvitatott.

A munkáskamara vezetősége az ankéten elhangzottak alapján most hivatalos nyilatkozat formájában megállapítja, hogy az agrárreform a Vajdaság területén nem valósította meg a hozmá tüzött gazdasági, szociális reményeket, mert a Vajdaság területén élő 200.000 mezőgazdasági munkás helyzete az agrárreform meghozatala óta rosszabbodott. A munkások nagyrésze a nemzetiségi kisebbségek sorából került ki és ezeket a földosztásból kirekesztették és helyzetüket a nagybirtokok felosztása szinte elviselhetetlenné tette. A munka és kenyér nélkül maradt mezőgazdasági munkásság helyzetét ezeken felül súlyosbítja az a körülmény is, hogy az egész országban nyomasztó gazdasági válság uralkodik, amely lehetetlenné teszi, hogy a munka nélkül maradt mezőgazdasági munkásság más munkaágban találjon elhelyezkedést. A mezőgazdasági munkásság helyzetét megnehezíti az is, hogy velük sem az állam, sem pedig a tartomány nem törődik.

A mezőgazdasági munkásszervezetek és a munkáskamara ismételtelen közbejárt a munkásosztály érdekében, de eredményt nem tudott elérni. A mezőgaz-

dasági munkásságnak szomorú helyzete arra indította a kamarát, hogy összehívja a mezőgazdasági munkások ankétját és ezzel felhívja az illetékes tényezők figyelmét a mezőgazdasági munkások tarthatatlan helyzetére.

Az ankéten résztvevő munkásdelegátusok hivatalos iratokkal bizonyították, hogy a mezőgazdasági munkások az aratás ideje alatt csaknem ingyen dolgoztak és így keresetükből nem tudták magukat télidőre ellátni.

A kamara a mezőgazdasági munkásság Noviszadon ezévi november 27-ikén megtartott ankétján elhangzott panaszok alapján követeli, hogy vegyék el a nagybirtokosoktól a maximumon felüli földeket és azokon elsősorban a vajdasági mezőgazdasági munkásokat helyezték el, lássák el azokat a szükséges mezőgazdasági felszerelésekkel. Ebben nemzetiségre való tekintet nélkül részesítsék az összes munkásokat. Követeli a kamara, hogy a munkanélküliség mielőbbi csökkentése érdekében az állam gondoskodik megfelelő közmunkákról, továbbá a nemzetközi munkásirodának a mezőgazdasági munkásokra vonatkozó konvencióját ratifikálja és a mezőgazdasági munkásság munkanélküliség esetére való biztosítását törvényhozási uton rendezzék.

Megalakult a szentai gazdakör, Apatinból jelentik: Szontán a napokban tartották meg a gazdakör alakuló közgyűlését. A tisztikar a következőképp alakult meg: elnök Merkl József, alelnök Schwärzli Antal, titkár Klein Ferenc, pénztárnok Drechsler János, gazdasági árukezelő Piller Bernát. A választmányi tagjai: Wellenreiter József, Baumann Antal, Schmidt Lőrinc, Gut Antal, Bernert József, Armbrust József, Zundl Adám és Manz Péter. Számvizsgálók: Szájer Kristóf, Pinz Adám és Buschbacher József.

Baromfiállítás Beeskerekon. Beeskerekéről jelentik: A bánáti nemesbaromfi-, galamb- és nyulenyésztők egyesülete december 16-ikán és 17-ikén Beeskerekon a Szrpszka Kruna szálloda nagytermében baromfi-galamb-nyul- és madárkiállítást rendez. A kiállítani szándékozók december 10-ig jelentkezhetnek.

Nem szűnt meg a teheráruforgalom a Tiszán. Sztaribecseiről jelentik: Az állami folyamhajózási társaság sztariibecsei ügynökségének értesítése szerint a Tiszán csupán a személyhajó forgalmat szüntették be, a teheráruforgalmat a téli menetrend szerint továbbra is lebonyolítják.

SPORT

Helyre állt a rend a sarajevói alszövetségben. A sportforumokat és a sportolók közvéleményét sokáig foglalkoztatták a sarajevói alszövetségnél uralkodó állapotok. Sarajevóban a SzASK exponensei vezették az alszövetség ügyeit és állandóan összeütöközésbe kerültek a JNS-el szabályellenes működésük miatt. A szövetség néhány hónap előtt fel is függesztette a sarajevói alszövetség vezetőségét és új vezetőség megválasztását rendelte el. A közgyűlésen azonban a régi vezetőség és az elnök listája egyelőre szavazatot kapott. A szövetség ekkor a saját kezeiből egy hattagú bizottságot jelölt ki a sarajevói alszövetség ügyeinek vezetésére, míg most vasárnap ismét összehívta Sarajevóban a közgyűlést. A választás ezuttal már eredménnyel járt, amennyiben a Szarajevói és Hajduk köré csoportosult egyesületek listája nagy többséget kapott. Az új vezetőség már át is vette az ügyek vezetését és a sarajevói alszövetség ezzel visszanyerte autonómiáját.

A SzAND Noviszadon. A SzAND első csapata vasárnap Noviszadon vendégszerepel, ahol a Radnicskinak ad revansot.

SZENTA

Gimnáziumi válogatott—Spárta 8:2 (2:1). A gimnáziumi csapat felállítása: Harangozó — Horváth I., Tóth — Pavlov, Nagy, Pakaski — Borbély, Perkućsin, Petkov, Pfau, Tripolszki. A Spárta kezd, de mingyárt gimnázium kerül fölénybe és a 9-ik percben Pfau helyzett lövése hálót ér. Kevésel később Tripolszki a szélen megszökik és ivelt lövése a kapucé mellett a hálóba jut. Ezután mezőnyjáték következik. A 35-ik percben a Spárta felnyomul, egy erős lövést Tóth kiütéssel védi, emberbe megy, ahonnan a kapuba pattan (2:1). Ezután a gimnázium teljesen leszorítja a Spártát, de eredményt nem tud elérni. A második félidő 3. és 5-ik percében a gimnázium két gólt ér el. Majd szabadrugás a 16-osról a gimnázium ellen, melyet Domány szép góllá értékesít (4:2). Ezután a 30-ik perctől kezdve a gólok három percenként estek. A Spárta ezután durvulni kezd, egyik fault a másikat éri, de eredményt nem tud elérni. Mezei jól bíraskodott. Góllövők: Pfau 3, Borbély 2, Petkov 2, Tripolszki 1. A Spártából Markovics és Domány.

Legjobb hirdetési orgánium
a „BÁCSMEGYEI NAPLO“

Meggondolatlanság

az üzletben **csak** „cipókrém” kéri. Kérjen kimon-
dottan **Pyramot**, a speciális növényi pasztát, mert

páratlan a fényesítőképe!

TÁRCA

A sárga rigó

Irta: Sz. Szigethy Vilmos

Két gyerek összeveszett, — nem olyan tréfa ez! A lány tizenéves múlt, a fiú alig valamivel több, szóval harag tekintetében ez a kor a legveszedelmesebb, mert sose tudni, hová fejlődik a dolog.

Először is Erzsike kikezd egy elsőéves Ludovikással, aki nagy nőhódító hírében áll, mert egyszer már csókolózott Irénnel. (Ez a tény számtalan esküvel pecsételt titok formájában kering szájhagyományként a lányok táborában.) A kadét határozottan szív-morzsoló, szeretne hajszot növesztetni, de Pavliesek mester minden ideirányuló igyekezete csődöt mond.

Egyszóval: Erzsike kikezd és végigkísérteti magát a korzón a kis katonával. Véletlenül arra járnak, ahol Sándor szokott megfordulni s mikor találkoznak, Erzsike tüntetően kacag. Mint aki jóízű dolgot hall.

A kacaj szívébe tör Sándornak és ott hevesen lörög.

— Láthatod, mondja a leányszem, hogy nem butulok. Az szalad utánam, akit akarok.

Reggel mégis elsápad arra a hírre, hogy Sándor éjjeli zenét adott Irénnek. A bosszu minden esetre dupla. (Lásd a fentebb említett szájhagyományt.) Ebből származik a bonyodalom, aminek a kicsomózásától annyira fázom. A daliák ugyanis provokálják egymást s ebből súlyos elvi kijelentések származnak.

— Egy olyan urral, aki még diák és a bukások eshetőségét is figyelembe véve, esetleg csak három év múlva tesz érettségét, — nem mérhetem össze a kardomat.

A diák azt mondja:

— Előttem csak a hadnagy a verekedőképes. A kadét nem ur, mert a fráternek is szalutálnia kell. Azt pedig még senki se állította, hogy a fráter lovagias elégtételadásra képes.

A párba így emarad és idővel lehiggadnak a felzaklatott leányszívők is. Az affért csak az emlékkönyvek és a naplók tárgyalják egy ideig. A legelső alkalommal pedig, társaságba keverődve, az ifjak bemutatkoznak egymásnak, mint a vadidegenek.

...Ez az összeveszés azonban sokkal komolyabb volt, mert régi jóbarátságot zavart meg. Erzsike, meg Sándor szomszédok, a nyarat a nagy kertben töltik ahol a kerítés ki van törve, a helyrehozatala pedig felesleges költségek.

Volt már a gyerekek között máskor is nézeteltérés s akkor azt mondta Sándor:

— Majd másképp beszél magam, ha a feleségem lesz!

Ez vallomás volna, bár alig veszik észre, mert máris visszavág a lány.

— Nagyon téved, kedves barátom, mert az akaratomat akkor is keresztülviszem.

— Már pedig a házban én leszek az ur.

Erzsike erre olyasmit mond, amit csak pírulva írhatok le.

— Kis fítsfenét magának!

Hogy hol szedte a tudományát, azt nem tudom. De mondta. Sándor akadozott, végül is elnevette magát.

— Nini, erről még nem beszéltünk. Igazán a feleségem lesz?

Erzsike is eszmélni kezd s csak most vörösödik el, lesüti a szemét:

— Ha maga is akarja...

Gyermekszívüket elborította melegevel a nyár. Álltak sokáig elfogódva egymás mellett. Most születik a szerelem, pszt, csendesen emberek!

Gyöngéd reggelen, amikor kíváncsian nyitotta ki kehelyét a hajnalra, elcsattant az első csók is. Dehogy csattant, lehellet volt az, félénk és idétlen. — soha ennek párja az életben.

Akkor is azt mondta Sándor:

— Édes kis menyasszonyom, csak teértem küzdök. A lány pedig:

— Hozzád maradok hű az életben.

Csak az összezőrdülésnél tagadta meg az engedelmességet a trubadur, aki pedig mindig önfeláldozónak mutatkozott. Ott jártak megint a kertben, sárgarigó szállt a diófára, csalogatta a párját.

— Jaj, de szép! — kiáltott fel a lány.

— Gyönyörű! — hagyta rá a fiú.

— Nézd, ott a fészke, azt hiszem, fiókák vannak benne, úgy szeretném látni.

A fiut szent borzadály fogta el.

— Mit gondolsz! A sárgarigó azonnal meghal, ha hozzányúlnak.

— Oh, hogy is ne! Akkor nem nevelhetnék őket kalitkában!

Simogató lett a hangja:

— Ugyan, mássz fel és hozzál le egyet. Aztán megint visszaviheted.

A fiúnak ahogy se tetszett a dolog.

— Nem engedi a lelkiismeretem.

— Akkor se, ha én kérem?

— Akkor se.

A lány felbigyesztette az ajakát, vont a vállán egyet, aztán megindult hazafelé.

— Vége köztünk mindennek.

A fiú is rángatta a vállát, másnap pedig megtörtént az a bizonyos eset, amely két részből áll. Az első a „kikezdés”-re vonatkozik és csak bizonyos kadétok elkapatására jó, a másik pedig Irénkének (Lásd: szájhagyomány!) felfedezése a láthatáron, ugyanis mint ug-ratási szempont, súlyosbíva éjjeli zenével.

Mindenki kacag, pedig a szívet szorongatja valami, Sándor elmerészkedik a kamarális kocsmába egy korty borra s szivarra gyújt, amittől hideglelés lesz.

A közös ismerősök szédületes telepiézéseket hallanak. Így: Erzsike egy szivtelen teremtés, aki meg-szédült az unióformis hamis csillogásától, pedig a kadét soha sem veszi el, csak bolondítja. Viszont: Erzsike bizonyos hű nőcsábítóról emlékezik meg, aki korán kezd, már pedig jobban kellene vigyázni az egészségére, mert sokkal erősebbek is megjárják.

Jéghidegen haladnak el egymás mellett, de a sarkokon egyszerűen fordulnak vissza és ez nagy szegyenkezés alapja.

Végre nagysokára, (beletelik abba három nap is) jószágos közveitők rendbehoznak mindent, de annyit ebben a poézis, olyan szép az egész, kincsesel teli, hogy marad belőle az aggkor napáldozatiára is, amikor fázékony öregek melegszenek a kályha mellett.

...Erzsike is megkérdezte egyszer, nagyon, de nagyon sokára, hosszú évek múltán, az urától:

— Emlékszel még a sárga-rigó-jelcetre?

— Hógyne!

— Ma se tudom, mi ütött akkor hozzád, hogy megtagadtad a kérésemet.

Az ember ráncos arcán mosoly fut át, megöleli őszülő életpárját.

— Oh, olyan esacsiság az egész, mint általában a világ minden nagy problémája. Lyukas volt a cipőm talpa s nagyon szegyceltem volna, ha észreveszed!

*

Eladó

120 hold elsőrendű birtok, téglapületekkel, felszereléssel, 60 hold vetéssel, Novagradiskán, holdja 6500 dinár, kedvező fizetési feltételek mellett.

7 1/2 hold szántó, cserépes tanyával Mol-Nagyjársában, holdja 21000 dinár.

25 hold kitűnő szántó, vetéssel, Bačkatopola mellett, vasút mellett, holdja 19000 dinár.

Ház, szép, nagy, benne vegyeskereskedés italmérési-joggal, trafikengedéllyel, pékség Bačkatopola forgalmas helyén. Esetleg bérbevehető.

„Bömches” ügynöksége, Bačkatopola

Somborban

a Bácsmegeyi Napló részére

hirdetéseket

Dr. Szántó Miklós

Apatini ut 46. vasz fel.

Telefonszám 341.

Karácsonyi tűzijátékok

Rakétákat, bűvös gyertyákat, pukkanó égőket, békákat, kis és nagy petárdákat, bengáliai gyufát, papirágyukat, bengáliai port és minden más pirotechnikai újdonságot gyárt az országban egyedül csak

Prva jugoslavenska pirotehnička tvornica »PYROTA« Celje

Nagy karácsonyi vásár

Állandó kiállítás!

nov. 20-tól dec. 25-ig

Blondel keretek
Florentini keretek
Madonnák
Külföldre szentképek és szobrok

F. BACHINGER

képerkező és aranyozó cég
Subotica, Aleksandrova ulica 13

Üzletáthelyezés

Surány Jakab nyakkendőüzemét
Novisad, Futoški put 26.

(Löwy Mátyás-féle ház)

szám alá helyezte át

13030

Külföldi gyár budapesti lerakata

női és férfi szövetnagykereskedés, Jugoszlávia területére Szubotica vagy Novisad székhellyel jól bevezetett

képviselőt keres

o

Ajánlatok „D. D. 100” jellegre a referenciák megjelölésével a kiadóhivatalba intézendők

Parfümeriát, kozmetikát és higiénikus cikkeket csak a

BRAČAMAREN

cégnél

NOVISAD

Kralja Petra 15.

váárljon, mert ez a legnagyobb és legszortirozottabb raktár. — Leszolidabb kiszolgálás!

Méyen leszállított árak!

Legnagyobb vásztek

karácsonyi és újévi

ajándékokban, 1298.

BURGONYA

minden fajta, étkezésre való és takarmányozásra, vöröshagyma, fokhagyma, káposzta, válogatott minőségben a legolcsóbban beszerezhető

Hoffmann János

cégnél Szeged. Telefon 1-34

Alapítva 1864. évben

Gyermekkezttyű 10.— prima minőség

Gyermekharisnya 5.— minden színben

Selyem sál 14.— szép csikozással

Férfi trikókezttyű 13.—

Olecsó karácsonyi árak

BRAČA

LITTMANN-nál

Szubotica, (Huspiac)

Kötött mellények és pulloverekben, sportharisnyákban ólecsó és nagy választék

Női bélelt kezttyű 15.— prima minőség

Női bőrkezttyű 49.— prima minőség

Nappa bőrkezttyű 80.— bélelve

Gyermekmellény 32.— prima gyapjúból

NYILT-TÉR

Figyelmeztetjük a hirdető közönséget, hogy ügy-
nőink hirdetésekért járó összegek felvételével nin-
csenek megbízva. A felvett összegekért felelősséget
nem vállalunk.

Egyben értesítjük a hirdető közönséget, hogy
Gyurgyevics ur hirdetések felvételével nincs meg-
bizva.

Pénz incassot a kiadóhivatal eszközöl.

Szobotica, 1928 december 11.

„Neven“ ujság kiadóhivatala
Zagrebačka ul. 18.

Görögkeleti Egyházközség Szentán.

155—1928. szám.

Hirdetmény

A noviszadi bácskai Püspökség intéző bizottságá-
nak A. O. 1434, 448—1928. sz. jóváhagyó végzése és
az egyháztanács 123. sz. határozata folytán az állami
számvevőségi törvény 86—98. szakasza alapján, Vu-
jics Pál hagyatékához tartozó ház javítási munkálatai
nyilvános árlejtésen f. évi december hó 19-én d. u. 2
órákor az egyházközség irodájában kiadatnak.

Az előirányzott összeg 131.426 dinár 54 para és
pedig:

Kőműves munkálatok	69.709 dinár 66 p.
Ácsmunkálatok	16.247 » 36 »
Bádógosmunka	34.945 » 52 »
Asztalos, lakatos és festési munka	10.524 » — »

A tervezet és a feltételek naponként megtekinthe-
ők a hitközség irodájában. Az előirányzott összeg
10%-át óvadékképen a gör. kel. szerb hitközség pénz-
tárába kell akár készpénzben, akár értékpapirokban le-
tétbe helyezni.

Ajánlatok 100 dináros okmánybélyeggel ellátva,
zárt borítékban, legkésőbb az árverés napjának reggeli
11 óráig a hitközség irodájában adandók be.

Az utóajánlat, valamint a feltételektől eltérő aján-
latok el nem fogadhatók.

Az egyházközség fenntartja a jogot, hogy a beér-
kezett ajánlatok között szabadon választ.

A hitközségnek Szentán, f. é. december hó 4-én
megtartott üléséből.

Aleksandar Tucakov
titkár. 12987

Dr. Milos Ludajics
elnök.

Naponta garantált friss

I-a teavaj

Tescheni vaj, Radić-féle
Ementhali sajt
Gruyer-sajt
Roquefort-sajt, Francia
Gorgonzola-sajt, Olasz
Eidami sajt, Hollandi
Óvári sajt, Magyar
Szalámi sajt
Ementhali krém (préselt)
sajt
Kačkavalj-sajt, pirotski
Trappista-sajt, boszniai
Trappista-sajt, bánáti
Kasinó-sajt
Liptói túró
Sombori túró
Kvargli
Imperial-sajt
Romadour-sajt
Reggeli sajt, Frühstück-
käse
Hegyi sajt, Kräuter-käse
Édes tejszel
Tehéntúró és mindenféle
bel- és külföldi dobozos
csemege-sajtok kaphatók

Trišić Tódor

tejtermékek kereskedésében
Subotica, Strassmajerova
ul. 22. Halpiac

Olcsóbb

lett a

méz

Sugár Manónál
Telefon 47

Hirdetéseket

Szentán a Bácsmegyei Napló
részére

Molnár Sz. Vince
könyvkereskedése vesz fel.

LIFKA
FIGYELEM!

Ma van premierje a

Sárga liliom-

nak. Irta Biró Lajos. Rendezte Korda Sándor

Peterdy Judit Billie Dove

Illésházy herceg . . . Cilve Brook

Színhely: Illésházán az ifju herceg ősi bir-
toka, Budapesten a hercegi szülők palotája
és a Markó-uccai fogház

A filmet Hollywoodban készítette a
Paramount-gyár

Jegyekről ajánlatos gondoskodni
Telefon 8-87

A BŰVÖS TALLÉR

▲ „BÁCSMEGYEI NAPLÓ“ EREDETI REGÉNYE
Irta: Somlay Károly 19

Csillagos este volt. Enyhe tavaszi szel-
lő csókolgatta a levelekbe zsendült fákat.

A nyitott ablakokon beszűrődött a hold-
fény és a Lebukiból áradó muzsikaszó.

Lidinek a két utcai ablak között álló
sublátos szekrény egyik fiókjában akadván
dolga, szeme az utcára tévedt; tehát meg-
kellott látnia az elnéptelenedett utcán egye-
dül lézengő embert, aki a tulsó oldalon levő
jegyenyarfához dülleszkedve figyelte, mi
történik a kovácsék szobájában.

Az asszonyuk a ruhájáról is könnyű
volt megismerni Tamást, aki ebben a hely-
zetben olyan volt, mint a prédaleső tigris.

Lidi elsápadt; keze, lába mintha meg-
bénult volna. A szíve izgalmasan dobogott.
Alig volt annyi ereje, hogy az ablakokat be-
zárja és a zöld ripszfüggönyöket leeresse.

— A sátán tüze megint fellobbant ben-
ne, — gondolta és hogy zavarát palástolja,
kilépett a konyhába.

Istvánnak sejtéime sem volt arról, hogy
micsoda tragédia játszódott le ezekben a
pillanatokban előtte, anélkül, hogy látott vol-
na valamit.

Mikor a menyecske néhány perc multán
visszajött, összerakta a még javításra váró
fehérneműt, eltette a szekrénybe, aztán az
ágyak bontásához fogott.

— Térjünk pihenni, István. Törődött,
fáradt vagyok és holnap hajnalban kell éb-
rednem, hogy a kertben a virágpalántákat
bedugványozzam.

— Nem bánom angyalom, feküdjünk le.
Én is elfáradtam, — hagyta helyben István,
aztán nemsokára el is setétedett, el is csen-
desedett a szoba.

A Lebukiban annál hangosabb volt a jó-
kedv. A vadászegény dözsölt Zsigával, a
hajduval a belső szobában; az ivóban pedig
néhány talajtalan zsellérel, néhány borbo-
gárral Móri poharazgatott.

— Aki rozmaringia van annak a kovács-
nak, egész nap nem mozdul el hazulról,
hogy esetleg alkalom lenne Lidivel szót
váltani, — mondta Tamás a hajdunak.

— Nem is ajánlom, hogy Cser István
valamiképen megtudja a maga szándékát.
Keményöklü, félelmet, hátrálást nem ismerő
ember ez a kovács, aki az asszonyáért min-
denre képes, — iparkodott az esztelen fel-
lángolást lelohasztani, vagy legalább mérsé-
kelni Zsiga.

— Én, aki Áfrikában százszor néztem
szembe a halállal, a fenevadakkal, csak nem
fogok egy ostoba falusi kovács előtt meg-
hátrálni.

— Dejszen van annak esze. Száz róka
lakik annak a koponyájában... Hanem ni-
csak, eszembe kottyant valami.

— Mondjad már.

— Van itt a faluban egy százesztendős
agnő, egy füvesasszony, egy javasasszony,
a Rebeka néne. Önéki szabad járása van
minden házhoz. Nem is cselekszik egyebet,
naponként sorra járja aszott füvecskéivel a
házakat. Amint az egyik háznál lát, hall, azt
a másikhoz viszi, hozzátesz, vagy elvesz be-
löle, mint aféle boszorka. Ha ezt a Rebekát
maga megfőzné néhány pengővel, okvetlen
kezére boszorkányozza a Lidit.

— Hol lehet ezzel a pokol cimerével ta-
lálkozni?

— A falu farkán van egy sövénybere-
nás házikója.

— Mikor vezethetnél hozzája?

— Akár ma is. Ő soha nem alszik. Éc-
caka is peszmetel a gyógyító füvekkel. Köt-
vasztja az orvosságot meg a bájított, akit
szerelmes lányoknak, asszonyoknak és legé-
nyeknek ad el. Van önála olyan szer is, aki
a családspanorulat ellen használ... Ha a

Rebekát, a Keserű Rebekát megveszi magá-
nak, ez annyit jelent, hogy Lidi máris a
magáé.

— Akkor hát ne töltsük az időt potyá-
ra. Kísérj el ahoz a vénasszonyhoz, a többi
az én dolgom, — ruccant fel Tamás, fizetett,
aztán Zsigával együtt elléptek.

Mórinak feltűnt a Tamás és Zsiga kö-
zött szövődött bizalmas viszony. Tamást is-
merni vélte, Zsigát pedig ismerte; tehát
könnyű volt kibogoznia a barátkozás titkát,
aminek csak nő lehetett az indítéka: a Lidi.
A korhely hajdunak a baráti frigyben ter-
mészetesen csak a felhajtó, a nyomnéző sze-
rep juthatott.

— Tudom én, hogy a Lidi riasztotta fel
Tamásban a virtust. Azt is sejtem, hogy mi-
kor viszontlátta Lidit, a vér gonosz szelle-
mei megint elragadták. Az ilyen országvi-
lágjáró, szélesaplatornak a lelkére minden
reáfér... De én majd árkot huzok előtte, —
érlelődött meg Móriban az elhatározás és
vagy száz lépésnyi távolságban, a házak
mellett óvatosan követte a két jómadarat.

A kovács házára ezalatt mélységes
csend lomhullt. Lidi kivételével mindenki
mély álomba merült. A menyecske lelkében
viharok dultak.

Vannak a léleknek olyan titkai, amelye-
ket ember előtt nem, csak Isten előtt tárhat
fel. Hogyan mondja meg az urának, hogy
három év előtt csakugyan szerelmes volt a
csinosképű, vidámlelkű, izmos Tamásba?...
Szerelmes volt? Talán még most is szerel-
mes... És mit esküdött ő az urának? Örök
hűséget.

Mint a vízben fuldokló a felje nyuló ka-
rokhoz, úgy kapott a nyakán csüngő, min-
den veszélytől megőrző, Szűz Mária képével
ellátott tallérhoz.

— Ez nem fog engem elhagyni. Ez meg-
fogja majd a fejemet, ha el találják is szé-
dülni, — vivódott magával.

(Folyt. köv.)

Felhívás!

A szuboticei izr. hitközség alapszabályainak 42. §-a szerint úgy a többségi, mint a kisebbségi listán a hányadosnak megfelelő szavazattal egy képviselő tekintendő megválasztottnak abba a sorrendben, aminő sorrendben a listában felvéve vannak.

A szuboticei izr. hitközség 1924. évi február hó 24-én megejtett képviselőtestületi választásán a többségi listára 636, a kisebbségi listára pedig 304 szavazat esett. Ezen szavazás eredményeként a többségi pártra listájuk sorrendjében 67 képviselő jutott, a kisebbségi pártra pedig ugyanilyen sorrendben 33 képviselő jutott volna. Azért csak volna, mert dr. Fenyves Ferenc választási bizottsági elnök ur távollétében helyettese dr. Klein Adolf hitközségi elnök az eredmény kihirdetésénél a kisebbségi lista sorrendjét megváltoztatta akként, hogy a sorrendben elől levő dr. Klein Mátyás, dr. Barta Antal, dr. Singer Simon, Klein Géza, Eisler Zsigmond, Fränk Ferenc, dr. Wolf Gyula, Kohn Sándor, Buchwald Leó, Dr. Kalmár Elemér, Sporer Mór, dr. Bárdos Izsó, dr. Singer Béla, dr. Klein Izidor és dr. Pollák Lajos képviselők neveit teljesen kihagyta a kisebbségi listából.

Miután erkölcsi törvényen kívül más olyan törvényes intézkedés, amely az ilyen eljárást büntetni rendelné, — nincs, s miután pártunk nem lát biztositékot arra nézve, hogy ugyanez a gyerekes csintevés — amelyen annak idején Szubotícától Salomikig minden jóhiszemű ember megbotránkozott — nem fog megismétlődni, arra kérjük pártunknak híveit, hogy a megismétlődhető botrány elkerülése végett tartásák távol magukat az 1928. évi december hó 16-ra kitűzött szuboticei izr. hitközségi választástól.

13027 AZ ELLENZÉKI PÁRT VEZETŐSÉGE

*

A fenti nyilatkozatra nézve megjegyezzük elsősorban azt, hogy ez több mint négy évvel elkésztett. Konstatáljuk azt is, hogy az aláírt nyilatkozat szerzője az 1924 február 24-én megejtett választás ellen a közigazgatási hatóságoknál felelősségekkel és panaszokkal élt s hogy a minisztérium végeredményben azokat elutasította.

Érdemben kijelentjük, hogy az 1924 február 24-én megejtett választások mindenben az alapszabályoknak megfelelő módon vezettek és folytak le. A nyilatkozó mögött álló urak mint ellenzéki párt a választás napján a választást vezető bizottsághoz kérdést intéztek arra nézve, hogy a benyújtott listákon esetleg előforduló törléseket a választást vezető bizottság figyelembe veszi-e. Az ellenzéki párt jegyzőkönyvébe veti kérésére a választást vezető bizottság nyomban ülést tartott és kihirdette azt a határozatát, hogy a törléseket figyelembe veszi, minthogy érvényi akar szerezni a választók akaratának és nem hajlandó hitközségi képviselőknek nyilvánítani azokat, akikre megfelelő számú szavazat nem esik. A bizottságnak ezt a határozatát az ellenzék tudomásulvette és maga is élt azzal a joggal, hogy a másik párt listáján törléseket eszközöljön.

A fenti nyilatkozatban felsorolt jelöltek azért nem lehetett tehát képviselőknek nyilvánítani, mint-hogy nevük többszörösen törölve volt, tehát a választók és nem a választást vezető elnök ejtette el.

A választásnál annak egész folyamata alatt jelen voltak az ugynevezett ellenzék bizalmi férfiai s az eredményt sem dr. Klein Adolf, hanem az ellenzéki bizalmi férfiak egyike hirdette ki.

Egyebekben maguk az aláírók sem tudják bizonyítani, hogy ezen az eljárásról Szubotícától Salomikig megbotránkoztak volna, ellenben ők maguk is tapasztalhatták, hogy eljárásukon mindenütt mosolyogtak.

Ami a december 16-iki választást illeti, megállapítható, hogy arra az egész hitközség egységesen vonul fel és igazán nem tesznek felekezeti ügyének is szolgálatot azok, akik ennek az egyetemes és békés megmozdulásnak a jelentőségét ilyen nyilatkozatokkal akarják lerontani, amelynek nem bevallott, de világos célja az, hogy arra számítva, hogy az egyhangú választás iránt rendszerint kisebb az érdeklődés, a választás után ezt akként akarják feltüntetni, mintha az ő nyilatkozatuk folytán a hitközség egy része távolmaradt volna a szavazástól.

A szuboticei zsidó hitközség
Dr. Klein Adolf pártja.

13029

KINTORNA

Nagymama: Szegény kis fiam, megsebezted a fejedet. Mi esett rá?
Kisfiu: Én!

*

A villamoson.
Kalauz: Hány esztendő a kis fiu?
Hölgy: Négy.
Kalauz: Hány esztendő vagy, fiacskám?
Fiu: Négy.
Kalauz: Helyes, akkor nem kell jegyet váltania. De azt is tudom, hogy mi lesz ebből a gyerekből, ha felnő.

Hölgy: Nos, mi lesz belőle?
Kalauz: Vagy egy óriás, vagy egy nagy hazug.

*

Az egyik londoni múzeumban a jókedvű idegenvezető rámutatott egy kitömött lóra és így szólt:
— Hölgyeim és uraim, ez az a ló, amely mint III. Richárd király lova nagy szerepet játszott...
Az egyik idegen turista itt közbevetett:
— De kérem, hiszen III. Richárdnak éppen hogy nem volt lova. Csak szerezni akart egy lovat minden áron...

A vezető nem jött zavarba, hanem folytatta:
— Éppen ezt a bizonyos lovat akarta megszerezni...

*

Az egyik szuboticei nagykereskedő most szereltette fel a rádiót, amellyel eddig nem rokonszenvezett. Másnap lelkesen meséli a barátjainak:
— Mégis csak pompás dolog ez a rádió.
— De hiszen te sohasem hallgatsz.
— Én nem, de a feleségem egész este azt hallgatja.

*

A hóhér a guillotine elé lépő halálraítélthez:
— Csak nyugalom fiatal ember! Azért nem kell mindjárt elvesztenie a fejét.
Kalauz: Hány esztendő a kis fiu?
Beszélgetés a törzsasztalnál:
— Én nem, de a feleségem egész este az hallgatja.

*

A suttogó bariton hangversenyén megkérdezik egy úrtól:
— Nos, mit szól ehhez a suttogó baritonhoz?
— Szeretném hozzá beírni az anyósomat.

*

Kis csirkepör a törvényszéken. Könnyű testi sérülés. Panaszost hallgatják ki:
— Mi történt azután, hogy maga az első ökölcsapást kapta?
— A harminadik ökölcsapást is a képembe nyomta.
— Talán azt akarja mondani, hogy a másodikat?
— Nem kérem, a másodikat én adtam neki!

*

A kisfiu visszahozza a kölcsönkért esernyőt.
— A mama itt küldi az esernyőt, amit kölcsönözni tetszett.
— No, jó soká tartott, míg visszahoztad. Négy teljes hete!
— Igen, de ezalatt mindig rossz idő volt.

Oglas o prodaji stečajne mase

Potpisani staratelj stečajne mase prezaduženog Bene Hajduška trgovca iz Subotice ovim objavljuje, da će se u stečajnu masu pripadajuća i u stečajnom inventaru pod stavkama II. 2—1725. i 1739—2037. navedena špecerajna i kolonijalna roba, dalje oprema radnje i kancelarijski nameštaj u jednoj grupi, a pod stavkama II. 1726—1738. navedeni stroj za prženje kave, stroj za mrvljenje šećera i kolonijalne robe i t. d. u drugoj grupi na osnovu rešenja stečajnog odbora putem javnog dražbenog nadmetanja 18. decembra 1928. god. po podne u 4 sata u advokatskoj kancelariji dr. Simona Singera predsednika stečajnog odbora u Subotici, I. krug, Senoina ul. 22. prodati.

Nabavna cena robe i ostalih stvari navedenih u stečajnom inventaru pod stavkama II. 2—1725. i 1739—2037. je 538277 din. 53. p. a procenjena vrednost je po inventaru 292767 din. 15 p., nabavna cena pak stvari navedenih u stečajnom inventaru pod stavkama II. 1726—1738. je 64972 din. a procenjena vrednost je po inventaru 37540 din.

Isključna cena u prvoj grupi navedene robe i ostalih stvari je 293.000 din., a u drugoj grupi navedenih stvari 38.000 din.

Oni koji žele učestvovati na dražbenom nadmetanju dužni su svoju kupovnu ponudu pismeno u zatvorenoj kovčugi najkasnije do 18. Decembra u podne u 12 sati staratelju stečajne mase predati i istodobno u ime pišmanluka (vadiuma) 10% od isključne cene to jest za stvari u prvoj grupi navedene 29.300 din., a za stvari u drugoj grupi navedene 3800 din. u gotovom novcu položiti.

Stečajni odbor odlučivaće u pogledu prihvatanja pismene ponude istog dana u 4 sata po podne pridržavajući sebi pravo da ukoliko ni najvišu ponudu ne smatra dovoljnom, istu odbije i da odredi usmeno dražbeno nadmetanje, te da isto odmah i održi. Dalje država sebi i to pravo, da ukoliko ni na usmenom dražbenom nadmetanju stavljenju najvišu ponudu ne smatra povoljnom istu odbije i eventualno pokuša stečajnu masu odmah u delovima prodati, ili pak u tu svrhu sasvim novu dražbu odrediti.

Oni, koji su podneli pismenu ponudu, dužni su dražbenom nadmetanju odredjenom za 18. decembra 1928. god. posle podne u 4 sata lično pristupiti i onaj, čija se ponuda primi, dužan je kupovnu cenu u celini odmah isplatiti na ruke staratelja stečajne mase i kupljenu robu odnosno kupljene stvari u roku od 3 dana odneti. Ujedno je kupac dužan 1% kupovne cene u ime kupovne pristojbe u taksenim markama na dražbeni zapisnik priljepiti.

Ukoliko onaj, čiju ponudu stečajni odbor primi, dražbenom nadmetanju ne pristupi ili u svemu ne udovolji napred označenim dražbenim uslovima, gubi položeni pišmanluk (vadium) te će se na njegovu štetu i opasnost održati odmah novo dražbeno nadmetanje.

Ni stečajni odbor, a ni staratelj stečajne mase ni u kome slučaju ne odgovaraju ni za količinu ni za kvalitet robe i ostalih stvari.

Reflektanti mogu pogledati stečajni inventar, robu i ostale stvari u prisustvu staratelja stečajne mase svakog dana posle podne od 3—4 sata.

U Subotici, 5. decembra 1928. god.

Dr. Milivoj Kendjelac

advokat, kao staratelj stečajne mase prezaduženog Bene Hajduška trgovca iz Subotice.

Opštinsko Poglavarstvo u Čantaviru.

Broj: 5848/1928.

Stečaj

Na osnovi rešenja predstavništva ove opštine br. 282/928. zap. ovim se raspisuje stečaj na upražnjeno mesto poreznog podbeležnika.

Prinadležnosti poreznog podbeležnika čine:
1. Uživanje 11 kat. jutara i 217 kv. hv. oranice.
2. Din. 1.400.— godišnje plate.
3. Din. 600.— godišnje stanarine ili Din. 1.900.— mesečno plate.

U oba slučaja Din. 150.— mesečni porodični dodatki za svakog člana porodice.

Na ovo mesto mogu kompetovati samo lica sa spremom propisanom u zak. čl. XX. iz 1900. godine.

Propisno taksirane molbe imaju se podneti poglavarstvu ove opštine najkasnije do 10. januara 1929. godine, u kojima se mora označiti: ime i prezime kompetenta, mesto, dan, mesec i godina rođenja, državljanstvo, dosadanje zanimanje, školska sprema, jezici, koje govori i piše, bračno stanje, broj dece i godine njihova rođenja, radi čega se molbi ima priložiti:

1. Izvod iz matice rođenih.
2. Izvod iz matice venčanih, ako je oženjen.
3. Izvod iz matice rođenih za decu, ako ih ima.
4. Školske svjedodžbe.

Miért?

Érezza magát és gyermekeit ricinusszal vagy más keserű szerrel, amikor a gyomorlégzésre illik a LAKSIT-csokoládé. A LAKSIT ke és sava kellemes, mint a legfinomabb csokoládé és semmiféle fájdalmat nem okoz. Elsőrendű szer olyanoknál is, akik állandó szélsőségekben szenvednek. LAKSIT a legolcsóbb szer, mert egy doboz 12 csokoládéval, mely 12-szeri használatra elég, 10 dinárba kerül. Többféle használatra elég, 10 dinárba kerül, azért kérjen kifejezetten LAKSIT-csokoládét. Kapha minden gyógyszerárban és drogeriában. Kérje a legközelebbi gyógyszerárban.

GYOMORÉGÉST

amikor a tulsok sav marja a gyomrot, azonnal megszünteti a

MAGNA

porból egy késhegynyi egy pohár vízben Gyógyszerárban csomagja

4 dinár

Buzaórlést és tengeri darálást

e'önyösen v-gez

Vujkovic és Társa

vámmalom, Jukićeva ul. 41

Öröktetőknek a gabona elhozásáért és az örlemény hazaszállítására kocsit rendelkezésre áll!

5. Uverenje o državljanstvu.
6. Uverenje o dosadanjem zanimanju.
7. Uverenje o vladanju.
8. Lekarsko uverenje o zdravstvenom stanju.
9. Uverenje o regulisanoj vojnoj obavezi.
10. Odobrenje roditelja ili tutora, ako je maloljetan.
11. Ispravu za dokaz o znanju službenog srpsko-hrvatskog jezika u reči i pismu.
Kompetenti, koji ne podnesu sve ove isprave, ili čije molbe prispevaju posle 10. januara 1929. godine, neće se pripustiti izboru.
Cantavir, 5. decembra 1928. god.

Aron Jakovljević
beležnik. 12938 S. Horvat knez.

ЗАСТУПНИКЕ-ЦЕ
агитације и речите, који су посећивали приватну муштерију, тражимо за Банат и Бачку за артикал свакоме потребан. Представити се
ТРГОВАЧКОЈ АГЕНТУРИ
БЕОГРАД, КОЛАРЧЕВА 7.
или писменим путем прилажући 4 динара у маркама

Karácsonyi és ujévi vásár!

Raktáram tuhalmozottsága arra indít, hogy összes áruimat a karácsonyi vásárok szokásos olcsó árainál is jutányosabban bocsássam a t. c. közönség rendelkezésére. Ezt a kirakataimban feltüntetett árak mindennél meggyőzőbben igazolják!

Szőrmebundák 1200 dinártól!
Hegyi Fülöp
női felöltők áruháza
Subotica

Kérjen mindenütt »TRETORN« sár- és hócipőt. A **TRETORN** cipőknek nincs versenytársa!

Weitzenfeld és Társa
Telefonszám 192 Subotica Városi bérpalota
Óriási választék szőnyegeken, hímzéseken és kárpitos cikkekben. - Nagy Karácsonyi Vásár és maratók elárúsítása gyári árakon

Klienseink óhajára
minden szerdán közlünk köszönőlevelet a Figol-ról

Dr. Semelić gyógyszerész, Dubrovnik 2

Leghálásabb köszönetet mondok az Ön FIGOL gyógyszeréért, amely engem betegségemből teljesen gyógyított. Epen ezért még 10 üveggel rendelék belőle feleségem és gyermekeim részére, a kiknél a FIGOL szintén kiváló eredményt ért el. Mélyen tisztelt doktor ur, fogadja mégegyszer legmélyebb hálámat, amiért ezzel a szerrel engem és családom teljesen gyógyított. Sok szerencsét kívánok Önnek.

Lipovo, z. p. Kolašin, 1927. október 16
Blažo Bazović, földműves.

A fent felsorolt betegségeken kívül a FIGOL biztos gyógyszer még az emésztőszervek bármilyen megbetegedésénél, gyomor-, bél-, vese- és májbajoknál, fejfájásnál, álmatlanságnál és aranyéرنél.

A FIGOL-t gyártja és postán utánvétellel küldi.
Dr. Semelić gyógyszerész, Dubrovnik 2
Ára: 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár, próbálégg 30 dinár

Allardó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipőkből
Külön mértékosztály

Subotica,

Aleksandrova ulica 5. - Bárány-szálló mellett

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR és ANT QUARIUM
Subotica, Štrosmajerova 16. 10520 (Husplac)
ELAD és VESZ
jó állapotban levő használt könyveket.
Könyvtárakat bizonyos mennyiségű eladásra elenged. Könyvek márt 2 dinártól kaphatók.

Olcsó bor!

1 liter kitünő fehér fajbor 6 din.
1 liter kádárka siller . . . 6 din.

Nojcsék Géza
fűszerkereskedésben
SUBOTICA

Új lakatosműhely
Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy **lakatosműhelyemet** Stara Kanjiža Kivska ul. (volt Figris ucc.) 5 szám alatt, mák Imre felső székészitő házában **megnyitottam**

Mindenféle megazdasági gépezet, épek, autók, motorok legmagyobb vengerá javítását vállalom, továbbá szivattyús munkák javítását és karbantartását. A legmodernebb kasszák szerelését vállalom és szakemberi javítását megrendelésre a legmodernebb lakarkészítőgépek készítését (pillet, redőnyök, napsátorok) egyszerűen készítek. - Mindennemű lakatosmunkába vágó javítást eszközölök. A n. é. közönség pártfogását kérem teljes tisztelettel.

Wachtler Mihály
lakatosmester
Stara Kanjiža
Jóházból való 4 középiskolai végzettt fiut tanoncnál felveszem.

Köszönöm!
Csak eredeti **OLLA-t** kérek

Prima urasági kék mák
MAUTHNER-féle
és az összes gazdasági magvak kaphatók a képviselőnél
Velimir Lederer, Subotica
Manojlovićeva ulica 7. Telefon 6-28.

Elköltözés miatt nagyon olcsón eladó
gyönyörű, modern, a házhoz tartozó, komplett fekete **bőr uriszoba garnitúra**

3 méter széles 4 méter hosszú szőnyeg, szép nagy íróasztal ka összélkel, 2 virágállvány, kis frangott asztal, dupla etazser, díszpad, üveg-szekrény, szmirnaszőnyeg, szép függöny, sztórrok, antik zenélő falóra és sok más szép és értékes berendezési tárgy. - Cím a kiadóban.

Szerbiai, boszniai és szlavóniai **PRÉSELT SZÉNA**
kitünő minőségben, nagy tételekben **ELADÓ**

Szállítás az ország minden részébe valamint kivitelle a külföldre is vagon- és hajótételekben. Árakkal és szállítási feltételekkel készségesen szolgálunk
„PRIVREDA“ A. D. BEOGRAD
Herecegovačka ulica 7. - Telefon 29-80.
Távíratcím: PRIVREDA

A legdivatosabb női ridikulök
férfi pénz-, szivar- és cigarettatárcák, berendezett kazetták, manikűrkészletek és az összes apró bőrárubból **olcsó árak mellett nagy karácsonyi vásárt rendezek**
Tessék meggyőződni vételkényszer nélkül
SCHLAGER HENRIK
bőrúru specialista Subotica, Kr. Aleksandra ul. 1.

Téli divatujdonságok
szövetek, téli kabátanyagok, flanellek stb. nagy választékban legolcsóbban kaphatók
BERGER GYULA
kézműárúüzletében Subotica, Terezijina ulica 3.

»DAMA«
FEHERNEMÜ-SZALON
TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21
Ajánlom valódi lyoni selyemből készült hálóingeket, combinéket, ingbugyikat, **ajándéknak** alkalmas pijamákat, linon zsebkendőket, terítőt

Olcsó árak! Olcsó árak!
Fűzők, orvosi rendelésre haskölők a legmodernebb kivitelenben
GUTAI-nénál
VII., Ostojićeva ulica 32.

LIFKA-MOZI

Szerdától—vasárnapig

Sárga liliom

Biró Lajos szindarabja után. Rendezte Korda Sándor

Peterdy Judit BILLE DOWE
Illésházi herceg CLIVE BROOK

Színhely: Illésháza, Budapest és a Markó-uccai fogház. A filmet a Paramount-gyár készítette amerikai tőkével

Rendes helyátrak! Eredeti zene!

Ha KÖNYVSZAKÉRTŐRE lesz szüksége írjon Borbély L. Novisad, postafiók 75 címre

100 kocsi

munkát kaphat töltésépítési munkánál az APATIN SONTAI töltésen

Fizetés köbméterenként 12 dinár

A kocsik jelenike zenek ugyanott a Fernbach-féle postálynál, Hauer Józsefnél

HÁZASSÁG

Jólszituált, egyedülálló 38 éves képzett uriember házasság céljából megismerkedne harmincon aluli hölgyvel. Leveleket teljes címmel »Vagyon nem fontos« jellegre a kiadóba.

FOGLALKOZÁS

30.000—40.000 dinár készpénz kaucióval rendelkező urnak, vagy hölgynek átadó Szubotican jól bevezetett speciális vállalat fiókja, mely azonnal átvehető. Ajánlatokat 954. szám alatt a Rádió Reklám Jugoszlávia, Subotica továbbít.

Zongoristát (nőt) keresek azonnalra mozi részére. Lehet kezdő is. Nagy mozgó Bácska Topola. 13061

Fiatallabb kufatófiu felvételik. Körösi, Trumbićeva 7 13045

Kereskedelmi utazót 10.000 dinár kaucióval, készpénzben vagy egyéb értékekben, keresünk már bevezetett cikk árusítására és inkasszálására. Ajánlatok »Alkalmos« jelige alatt a kiadóhivatalba. 12943

Gyógyszertár tulajdonosok. Alkalmazottak állandóan előjegyzésben vannak Komikalijánál, Novisad. 12589

Disznóvágást vállal, elsőrendű munkát végez Merkovics István (Vidaković) hentesmester, Daničićev (Szegedi) put 1. 12367

Magisterek, assistensek és praktikánsok, kik elhelyezést óhajtanak, irjanak Kemikalija, Novisad, címre. 12346

Alexa nyakkendőipar tíz dinárért fordítja ki nyakkendőjét. 12069

Pressmeister, fachkundiger, energischer Arbeiter wird für die Erzeugung von Strangfalzriegel und Dachziegel gesucht. Offerte mit Zeugnissabschriften sind an »Bega« Annoncenbureau in Veliki Bečkerek zu senden. 12884

Főmolnár állást keres bármikori belépésre. Cím: Kukola Péter, Horgoš, Vasalom. 12979

Fiatall csinos nő, aki zenekarnál már működött, szerbül és magyarul jól énekel, felvétetik. Varga János zenész. Bácsko Petrovoszelo. 12984

Képviseletet, (nőket) állami értékpapírok terjesztéséhez, melyek életbiztosítással vannak egybekötve, provízió vagy fix fizetéssel felvesszünk, Paje Kujundžica 4. Jelentkezni Todorovicsnál, Lang agentura. 12913

VÉTEL-ELADÁS

Fehér félháló szoba, szelonnal, egy antik szalóngarnitúra azonnal eladó. Cím a kiadóban. 13065

Tízmentes, használt iratszekrényt keresünk megvételre. »Vojvodina« Novi Vrbas. 13004

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olvasó kényelmese számát. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekért forduljon válszolgálatig melléklendé.

15 hl. fehér bor eladó. Szabolcs József sütő, II., Raičeva ul. 8. 13014

Papírárak, írószerek beszerzési árban legolcsóbban Heumann könyvkereskedőnél. 12601

Rózsaburgonyát, legolcsóbban szállít Daniló Ivkov, Stapar. 9657

Kovácsszerszámot, használtat, keresek megvételre. Kovács Ferenc, Feketić. 13003

100% KREM

állandóan használható biztonságosan megóvja

romlástól

CIPŐJÉT

Használatával saját érdekét szolgálja!

VÁROSI MOZI

Hétfő—szerda

Ujból egy nagy sláger

Cigányvér

Főszereplők:

ROD LA ROQUE

és

LUPE VELEZ

Jól jövedelmező lakóház a VI. körben 100.000 dináros áron eladó. Bővebb feltételek megtudhatók dr. Wilhelm Jenő ügyvéd irodájában. 13049

Méz, valódi tiszta pergettett, 50 kg.-os pléhkannában ab Borovo állomás után vétél 1000 dinár Franz Koller, méhész. Borovo.—Vukovár. 13048

Haskőtök orvosi rendelésre, fűzők, melltartók a legolcsóbb árban, vidékieknek a megrendelés napján elkészülnek. Stein, Subotica. a kis kápolnánál. 13036

Magyarországból hozott nemcsak gyümölcsfák különböző fajokban, kecskeméti rózsabarak hársvák gömbpiramisakác kapható, Ruttakaynál, Lelenház mögött. 12766

Relief

festékek és kellékek megérkeztek Neményi Drug festéküzletébe, Subotican

Ne menjen külföldre lábujjával

mert külföld jön idő Klein Jenő orthopéd-cépszhez Szubotica, barátok temploma során ahol OLCSÓBBAN kap mérték után cipőt, mint a gyári cipő. Javítás gyorsan és pontosan készül. 11163

Okvetlen keressen fel Róna Miksa harisnyáruházát. Hihetetlen olcsó árak. Subotica, Huspiac.

Zöld és fekete kloth ing már 45 dinárért Róna Miksánál, Subotica, Huspiac.

Párisi divatszálak és kendők legjobb kivitelben legolcsóbban Róna Miksánál, Subotica, Huspiac. 12563

Patkány, egeret véglegesen kiirt egy éjjelen át híres »Express« irtószertünk. 40 és 60 dináros dobozok. Ki nem bízik állításunkban, kérje utólagos fizetés ellenében. »Wertheim« irtószervállalat Zagreb, Marovska 16. 11430

Cimbalom, elsőrangú gyártmány, dupla zongorahuzással, kitűnő hanggal, majdnem új, teljes felszereléssel olcsón eladó. M. Herz, Banatski Karlovac. 12549

KOLONFÉLE

Szobakonyhás lakást, esetleg egy nagyobb szobát V. körben keres fiatal házaspár. Cím a kiadóban. 13044

Butorozott szoba ellátással, vagy anélkül is fiatalember részére azonnalra kiadó. — Özv. Grünne, Stipe Grgića 15.

A dohányzás teljes vagy részleges leszokására orvosok által ajánlott Afumapasztillák a legjobban beváltak. Dobozonként 30 dinár. Készíti Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban. 11357

Kiadó Somborban Apatini ut 14. sz. alatt üzlethelyiség és lakás. Ugyanott férfiszabó üzlet- és műhelyberendezés, azonkívül prima angol szövetek kedvező áron eladók. 12817

Divatlapokra, folyóiratokra előfizetéseket elfogad Heumann könyvkereskedése. 12601

MEGJELENT A KIVÁLASZTOTTAK

ELSŐ KÉT KÖTETE!

1 GERHART HAUPTMANN: A DÉMON Egy szeniális szobrász és egy megbabonázó szépségű artitalány regénye, mely a szerelem végzetes natalmát hirdeti

2 KESSEL: RONGYOS HERCEGEK A cári Oroszország száműzött arisztokráciájának élete Páris forgatagában, a luxushotelek és büntanyák között.

SZENZACIO A KIVÁLASZTOTTAK

MINDEN KÖTETE!

Sorra jönnek a legnagyobb élő írók legújabb regényei: Wassermann, Gide, Werfel, Conrad, Schnitzler, Mauriac, Walpole, Wells, Meyrink, Knut Hamsun. Havonta két kötet.

NEMSOKÁRA LEJÁR A KIVÁLASZTOTTAK

ELŐJEGYZÉSI HATÁRIDEJE

Ha az alanti szelvényt azonnal beküldi, a következő kedvezményekben részesül:

1 Az egyes kötetekért fizetve 24 din. bolti ár helyett D 19 két kötet 46 din. bolti ár helyett D 28 kedvezménye áron kapja

2 Teljesen ingyen, ajándéku kapja a sorozat tizenötödik kötetét, az 1929. évi Mikszáth Kálmán-pályázat díjnyertes regényét.

SIESSEN MEGRENDELNI A KIVÁLASZTOTTAK

SOROZATOT A KEDVEZMÉNYES ÁRON

MEGRENDÉLŐ LAP BÁCSMEGYEI NAPLÓ Subotica

Esennel megrendelem A KIVÁLASZTOTTAK című regénysorozatot 15 kötetben. Havonta 2 kötetet veszek át és az első 14 kötet átvétele után az utolsó kötetet ingyen kapom.

A FÜZVE 19 dinár kedvezményes árban — KÖTVE 28 dinár kedvezményes árban. A két könyv árát minden hó elején előre beküldöm. Minden elsőjén tessék két kötetet utánvéttel küldeni. A köteteket minden hó elején személyesen veszem át és fizetem ki Önöknek.

Név:..... Foglalkozás:..... Pontos cím:.....